

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
9. szám. 2009 szeptember
Ára: 1,50 lej

Táborok évada

Ennek aztán semmi „hírértéke” – mondhatná Olvasónk, s még igaza is lenne; semmi új vagy rendkívüli nincs abban, hogy gyerekek, fiatalok nyáron táborozni mennek. Egykor a vegyes emlékű pionírtáborozás volt az efféle nyári programok egyetlen számba jöhető változata, s bár a „bolsevik”, majd szocialista erőltettség egyre tompult, azok a táborok – tisztelet a kevés kivételnek – mégsem váltak igazán meghittekké. A '90-es

évektől a gyermekek, fiatalok nyári táboroztatásába egyre hangsúlyosabban behatolt a szülők „programbiztosítási” készítésének motívuma. A pénzkeresés, illetve a munkavállalás megtöbbszöröződése, a nemzedékek érezhető távolodása egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy nem kevés szülő nyaranta mintegy „megőrzőbe tette” csemetéjét, aki ettől még remekül érezte magát a cserkész-, tánc-, gitár-, cselgáncs-, honismereti, kézműves- vagy épp vallástáborokban.

Az Erdélyi Unitárius Egyház és az ODFIE – de természetesen az egyes

egyházközségek vagy más, vallásos világnézetű csoportosulások – táboroztatásai érezhetően a legkevésbé sem a „csináljunk mi is valamit” belső kényszeréből születnek. Mind-egyik tábornak saját célja, arca, hozadéka van. Ha erdélyi magyar viszonyaink között van valamiből igazi választék, hát tábor-kínálatban mindenképp. Rácz Norbert lelkész, továbbá néhány unitárius fiatal beszámolója meggyőzhet arról, hogyha egyenletesen fogyóban is a gyermek, a velük való igényes törődés elismerést érdemel.

Lapszámunk kiemelt helyén találkozhat Olvasónk a szórvány-problémával. Máthé Sándor brassói lelkész a diaszpóra-sorban élők ügyeit mielőbb a tudatos(itott) egyházi stratégia magasában szeretné látni, de néhány gyakorlati meglátást is felmutat. Írását Szabó László, az észak-nyugati unitárius szórványlelkész egészíti ki sajátos – de általánosítható – megoldanivalók sorolásával. (U. K.)

A tartalomból:

3 Az unitárius egyház szórványgondjai

7 Egy konfirmáló vallomása

11 Nagy Feri bácsi derülátása

13 A Gondviselés Segélyszervezet hírei

15 Környezettudatos fiatalok

Morzsa Isten asztaláról

A szentírásban van egy gyönyörű történet – a többi gyönyörű mellett. Egy pogány asszonyról szól, akinek beteg a gyermeke. Jézus megérkezik az asszony lakóhelyének a közelébe. Szeretné titokban tartani ottlétét, de a nők elől már akkor sem sikerült titkokat rejtteni. Ez a pogány – egyébként görög – asszony megtudja, hogy ott van Jézus, és megkeresi őt, arra kérvén, gyógyítsa meg a lányát. Jézus azt válaszolja a maga megsokszorozott szimbolikus nyelven: „Hadd lakjanak jól először a gyermekek, mert nem jó elvenni a gyermekek kenyerét és odadobni a kutyáknak.” (Mk 7,27) Az asszony pedig az alázat érzésével válaszol: „Úgy van Uram, de a kutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból.” (Mk 7,28)

Tíz évvel ezelőtt hallottam valakit erről prédikálni. Olyan hullámokat keltett bennem a beszéd, hogy azóta is érzem a hatását. Érdekes, hogy nem a végkifejlet, nem a teológiai mondanivaló hatott rám, hanem az a tény, hogy a kutyáknak elég a morzsa is a csodához. Bár kissé kemény a hasonlat s az érzékenyebb lelkületűek talán sértőnek is vélhetik, de néha megtanulhatnánk ezt a fajta alázatot. Megtanulhatnánk morzsákból élni!

Egész életünk kínálja a lehetőséget, hogy észrevegyük ezeket a morzsákat, életünk apró csodáit. Egy ilyen morzsa-lehetőségnek voltam szemtanúja nemrég a Bözödújfaluból elszármazottak találkozóján. Már javában tartott az istentisztelet, amikor megérkezett egy magas, vékony és poros roma nagypapa két unokáját húzva maga után. Mindenkinek köszönt amolyan fél hajlással kísérvé, annak is, akit ismer, és annak is, akit nem. Leült a zöld fűre és kalapját gyűrve figyelt. A két unoka csak bámult – szemmel láthatóan először voltak itt. Tudom, hogy neki is ugyanúgy el kellett mennie, mint másnak. Tudom, hogy rájuk néha legyint a társadalom, és tudom, hogy ő

is otthagya élete egy részét a faluban. Elkésve és porosan, de része volt és része akart maradni a falunak.

Megható volt nézni őket, s egy kicsit el is szégyelltem magam, hogy én „légkondis” autóval érkeztem. Nekem kötelesség és szolgálat ott lenni, neki pedig egy morzsa Isten asztaláról, amelynek hatására ereje megújul s az emlékek még sokáig éltetik.

Vannak életünknek olyan szakaszai, amikor egy kicsit lelassul minden. Van, hogy elfáradunk és takaréklángon élünk. Többször kérdezik meg ilyenkor, hogyan lehet újratöltődni? Hát igen, ilyenkor kellene a morzsák!

De mik azok a mindennapi morzsák, amelyek segítenek újakezdeni? Általános receptet nem tudok, hiszen mindenki másként működik, mindenki másképp reagálhat ugyanarra az eseményre. Amit tudok, s ami gyakran feltölt lelki erővel és olykor életkedvvel is, az az, hogy szeretek elbíbélődni a virágaimmal, növényimmal, mert megnyugtat. Nem várom cserébe, hogy szebbek és pompásabbak legyenek, mert nem azért gondolozom őket. Csak mert jó adni.

Ám az igazi morzsa legtöbbször hétköznap hull az ölembe. Egyre többször történik meg, hogy gondolkodom valamire és a párom leírja vagy kimondja. Ez igaz fordítva is. Ő gondol valamire, és csak rám néz. Nem kell a szó már a kommunikációhoz, mert kimondom helyette. Amikor a szárnyacsapások összehangolódnak s minden mozdulat egyazon rezdülésben összegződik, ez nagyon sok plusz erőt tud adni.

S mi lehetne üdítőbb a kissé fáradt anyának, mint ha gyermekei megölelik és azt mondják: „Anya szeretlek!” Olyan sok minden eltörpül és átértékelődik ilyenkor. És annyira nem érdekel a mosatlanom... Amikor felnőtt módjára próbálnak részt venni a mindennapi munkában, ahogy másoknak hűségesen minket, a szüleiket

és kérdezik, hogy jól tették-e? Hát igen, ilyenkor kicsit megáll az idő s a fáradtság vagy szomorúság békévé lényegül át. Ilyenkor nagyon szép és boldogan élhető tud lenni az élet.

Szakmai téren is szükség van ezekre a morzsákra, különben fennáll a veszélye annak, hogy elfásulunk. Ilyenkor az egyszerű emberek visszajelzései jelentik a kicsi morzsacsodákat. Ha egyetlen mondatom valakinek a hallgatóságából segít továbblépni, én azt már isteni kegyelemnek élem meg. Ha még emlékszik valaki egy régen elmondott történetre és azt felidézi, akkor úgy érzem: segítettem, jót tettem – és ez nagyszerű érzés. Ha része lehetek az emberek életének, ha bíznak bennem, ha megtisztelnek őszinte vallomásaikkal, akkor már kaptam néhány morzsát Isten asztaláról.

Emberi életünk hullámvölgyeiben hajlamosak vagyunk arra, hogy túlpanaszoljuk sorsunkat. Ha őszinték vagyunk, mindannyian megtaláljuk önmagunkban azt a képet, amikor senki nem segít, senki nem teszi jól, csak mi, mindenki rosszindulatú és mindenkiről tudjuk, hogyan válhatna jó emberré.

Az isteni morzsa akkor hull igazán az ölünkbe, amikor már nem akarunk senkit megváltoztatni, hanem tanulunk elfogadni. Amikor tudomásul vesszük, hogy vannak más vélemények, más felfogások, másképp hívők, és mindez nem azért van, mert nekünk akarnak rosszat. Amikor már nem panaszkodunk és nem ragaszkodunk „tíz körmünkkel” a magunk igazához, amikor tudunk együtt élni a mássággal, akkor tapasztalhatunk meg egy kicsit abból az alázatból, amellyel a pogány nő közelített Jézushoz.

Ha jobban figyelünk a hétköznapok történéseire, könnyen felfedezhetjük az Isten asztaláról aláhulló morzsákat. S ha egyszer is megtapasztaljuk, rájövünk, milyen kevés elég az igazi boldogsághoz.

Hát itt vannak – a teljesség igénye nélkül – az én morzsáim Isten asztaláról! S a tied?

Demeter Erika

„Lélektől lélekeig”

Szórvány az egyházban – vagy szórványegyház?

„Jakab, Istennek és az Úr Jézusnak szolgája, üdvözetét küldi a szórványban élő tizenkét törzsnek.”
(Jak 1,1)

Levél az első keresztény szórványokhoz

A Jakab-levél címzettjei anyagilag és lelkileg nehéz szórványhelyzetben élő zsidókeresztények. A levél célja az volt, hogy a megszólítottak világosan lássák a megpróbáltatások értelmét, szilárdan higgyék, hogy Isten jó, és megtanulják, milyen magatartást kell tanúsítaniuk egymás között és a kívülállók felé.

A szétszórtságban élő tizenkét nemzetség az új, a lelki Izrael, a teljes anyaszentegyház, amely nem egy bizonyos földrajzi helyen, hanem az egész lakott földön szétszórta él. Ez az állapot nem emberek miatt van, hanem Isten akaratából. Az egyház mindenütt ott van, hogy szolgáljon. A szolgálatára mindenütt szükség van. Mint só és világosság, minden gyülekezet – kisebb vagy nagyobb – ott szolgáljon mások javára, boldogulására, ahol Isten rendeléséből van!

Ahhoz, hogy a nehéz helyzetben élő keresztények megérthessék sorsukat, két dologgal kell tisztában lenniük. Először azzal, hogy a megpróbáltatást Isten adja, másodsor pedig azzal, hogy Isten mindent csak javukra ad – ezért a megpróbáltatást is örömmel kell elfogadni. Bár nehéz a megpróbáltatás elhordozása, mégis örömmel kell gondolni arra, hogy az embernek feltétlenül javára válik: állhatatos lesz a hite. Isten azért erősíti ezekkel a próbákkal a levél címzettjeinek hitét, hogy minden tekintetben kifogástalan magatartást tanúsítsanak. A különböző kísértések ne kétséget, tanácsalanságot, lelki megrendülést váltsanak ki belőlük, inkább örömet azon, hogy hitük a megpróbáltatások nyomán tökéletes cselekedetekben gyümölcsözők.

Az átmeneti jelent együtt kell látni az örök jövővel. Mivel a hit csak a próbák nyomán válik állhatatossá, az atyafiak ne zúgolódva, elkeseredetten fogadják, hanem úgy nézzenek a megpróbáltatásokra, mint a végső győzelem elérésének biztosítékaira. Isten nem feleslegesen bocsátja rájuk és mindazokra, akiket szeret, hanem azért, hogy a kísértések ellenére is mindvégig rendületlenül megálljanak a hitben. Aki állhatatos, az biztos lehet afelől, hogy igazi hite van, és bizonyos lehet a mennyei dicsőségben is. Ez a hit, ez a bizonyosság boldogságot ad már most, a kísértések idején.

Isten jótéteményei között külön említést érdemel a lelki megújítás, amit Isten lelke munkál. Minthogy a megpróbáltatások alkalmassá teszik az atyafiakat a megújulásra, mert a megpróbáltatásokban szenvedve fogékonyabbak az Isten dolgai iránt, úgy kell fogadniuk azokat, mint Istennek a lelki megújulást elősegítő jótéteményeit, az apostoli üzenetre pedig úgy kell figyelniük, mint a megújítást adó igazság beszédére. Az apostol nem jósol különösebben fényes jövőt a szórványban élőknek.

Azt sem ígéri, hogy hamarosan vége lesz a szórványlétnek, hogy többé nem kell gondokkal vesződni, sőt a további kísértésekre, nehézségekre is fel kell készülni. A szétszórtságban élők ezután is tapasztalni fogják a megpróbáltatást, mellőzöttséget, anyagi nehézségeket. De hitük próbája állhatatosságot szerez!

Szórványlétünk a statisztikai mutatók tükrében

E rövid bibliai bevezető után erdélyi magyarságunk és egyetemes egyházunk egyik legégetőbb kérdéséről szeretnék szólni. Nem vagyok szakértő e területen, mégis

úgy érzem, sok évi szórványmunkában szerzett tapasztalatom elég alapot szolgáltat arra, hogy érdemben szólhassak egyházi szórványaink helyzetéről. Amikor egyházi szórványokról beszélek, akkor nyilván szűkítem a kört, hiszen az egész szórványkérdést nem lehet egy ilyen rövid írásban megjeleníteni. Amit elmondok, azt csakis a magam tapasztalatain átszűrve hozom a kedves Olvasó elé. Céлом – éppen a személyes megnyilatkozás jellegéből adódóan – nem lehet más, mint a figyelem felkeltése és a problémákra való ráirányítása.

Hadd kezdjem egy sokak által megfogalmazott megállapítással: fogyunk, napról napra szórványosodunk. Ezért vált a szórvány-kérdés a mai Kárpát-medencei magyarság egyik legfontosabb és legsúlyosabb kérdésévé. Anélkül, hogy túldramatizálnánk a helyzetet, tudomásul kell vennünk és elgondolkoznunk az utóbbi évek demográfiai mutatóin. Elég, ha csak a 2002. évi népszámlálás, illetve egyetemes egyházunk 2008. évi adataira hivatkozunk. Az említett statisztikák legfontosabb muta-

folytatás a 4. oldalon

Máthé Sándor

Az észak-nyugat-erdélyi unitárius szórványegyházköziség félezer kilométeres külső kerületű körzetest alkot, amelynek Nagybánya, Szatmárnémeti, Zilah, Nagykároly és Máramarossziget a meghatározó települései. Ezekben a szórványközpontokban általában havonta tartunk istentiszteletet a református és evangélikus testvérfelekezetek templomaiban, illetve imaházaiban. A szórványegyházköziségben összesen 220 unitárius személyt tartunk nyilván, akiknek fele kapcsolatban áll egyházunkkal. Kezdő szórványlelkészként (1998–1999-ben) a bemutatkozó családlátogatások során összeállítottam a hívek átfogó és időszerű személyi adattárát, amelyet alkalomszerűen frissítek. Az istentiszteletek látogatottsága meghaladja az egyházi átlagot, de természetesen nagyobb arányú is lehetne. Általában évente két alkalommal ünnepi műsort mutatunk be vendég-előadók kivételében, akiket papnövendékekből és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) központi munkatársaiból verbuválunk. Az *Unitárius Közlöny* friss számait rendszeresen szétosztom a templomlátogatók között, illetve a családlátogatások alkalmával. Az istentiszteleteken elhangzott beszédek és imákat az igénylők rendelkezésére bocsátom. 2006 januárjától Bartha Mária Zsuzsanna a szórványlelkész, akit jelenlegi gyermeknevelési szabadsága idején beszovalgó lelkészként helyettesít.

A *családlátogatások* lelkészi tevékenységem legszegényesebb területét képezik, amelynek oka a más jellegű egyházi elfoglaltságaimban keresendő. Főállású, elhivatott és mozgékony szórványlelkész e téren nálam sokkal többet tudna tenni. Mivel csak az „istentiszteleti” vasárnapokat töltöm a szórványegyházköziségben (általában havonta két alkalommal és a sátoros ünnepeken), képtelen vagyok részt venni a jelzett szórványközpontok *felekezeti közti együttműködésében és a helyi közéletben*. A híveknek hiányoznak a számottevő *közösségi hitélmények*, amelyeket kezdetben dévai és szejkefűrdői kirándulásokkal igyekeztem biztosítani. Sajnos az érdeklődők többségének előrehaladott kora és a nagy távolságok miatt nem sikerült csoportos kiszállást szervezni az említett egyházközösségi csúcseményekre. Szórványlelkészi munkám során évente átlagosan 10 000 kilométert utazom, így a legfontosabb *tárgyi feltételnek* a megfelelő műszaki állapotú gépkocsi és az üzemanyagköltség biztosítása számít. Az előbbi az ODFIE biztosítja lassan tíz éve, az utóbbi nagy részét pedig egyházunk központi költségvetéséből fedezi az Egyházi Képviselő Tanács. A jövőre nézve egy *szolgálati gépkocsi* beszerzése nagy segítséget jelentene.

Összegzésképpen megállapítom, hogy az említett tárgyi feltételek biztosítása mellett megfelelő szakmai alkalmassággal, kellő teherbírással és nagyobb időfordítással kielégítő módon lehetne ellátni az északnyugat-erdélyi szórványunk gondozását.

Szabó László

„Lélektől lélekig”

folytatás a 3. oldalról

tőt felvillantva igen szomorú kép tárul elénk. A 2002-es népszámlálás adatai szerint Romániában 66 846-an vallották magukat unitáriusnak. Ez nagyjából azonos azzal, ami akkor egyházi kimutatásainkban is szerepelt. Csupán az érdekesség kedvéért említem meg, hogy ez a lélekszám fele-fele arányban oszlott meg a városi és falusi lakosság között: városon 33 034, míg falun 33 812 unitárius élt. Ezekre az adatokra később visszatérek.

Az előbbi adatokat összevetve egyetemes egyházunk múlt évi adataival, láthatjuk az apadás mértékét. Egyházunk összlélekszáma 2008. december 31-én 55 690, ami azt jelenti, hogy egyházunk lélekszáma az eltelt hét esztendőben 11 156-tal apadt. Ezt az ijesztően nagy csökkenést sok mindennel lehet magyarázni, például a természetes szaporulat negatív mutatóival, a kívándorlással, az áttérésekkel és egyebekkel – de írásomnak nem ez a célja.

Ha csak a szórványokra vonatkozó adatokat vesszük alapul, akkor is a folyamatos apadást látjuk. A hitelesség kedvéért az EKT általános jelentéséből idézem: „Szórványaink száma 141, 22-vel kevesebb, mint 2007-ben és 70-nel kevesebb, mint 1996-ban... A 141 szórványból 60 bevallottan gondozatlanul maradt, ami 42,55%-os gondozatlanságot jelent. A gondozott 81 szórvány közül csak 24 szórványt gondoztak szervezetten (29,63%), míg 57 szórvány (70,37%) csak alkalmi gondozásban részesült.”

A fenti adatok és következtetések alapján megállapíthatjuk, hogy a szórványok számának apadásával párhuzamosan feltételezhetően a szórványok lélekszáma is apadt. Ami pedig a megfogalmazott következtetéseket illeti, önkéntelenül tevődik fel a kérdés: szabad-e így elhanyagolni szórványban élő, hitükhöz ragaszkodó unitárius híveinket? Mintha elfelejtettük volna a közmondást, hogy „aki a kicsit nem becsüli, az a nagyot nem érdemli”. Ezt parafrázálva: „aki a szórványt nem becsüli, az sem a tömböt, sem a jövőt nem érdemli.” Bármennyire kemények is ezek a szavak, szembe kell nézzünk a bennük rejlő elmarasztalással annak tudatában, hogy – tisztelet a kevés kivételnek – „rászolgáltunk” erre.

A szórványban élők lelki gondozása

Nekünk, ma élőknek is mindig tekintettel kell lennünk arra a társadalmi környezetre és azokra a körülményekre amelyekben élünk, falun és városon egyaránt. Az egyre

* Megyék szerinti megoszlásban is érdekesek az adatok. Két megyét – Ialomița, Vaslui – kivéve mindenhol él legalább egy vagy több unitárius: Arad 128, Argeș 22, Bacău 10, Beszterce 89, Bihar 304, Botoșani 1, Brassó 6583, Brăila 1, Buzău 8, Călărași 1, Constanța 12, Dâmbovită 4, Dolj 6, Fehér 1835, Galați 2, Giurgiu 1, Gorj 5, Harghita 23 219, Hunyad 810, Iași 14, Ilfov 2, Kolozs 8242, Kovászna 9738, Krassó-Szörény 24, Máramaros 111, Maros 14 327, Mehedinți 1, Neamți 10, Olt 6, Prahova 21, Szatmár 97, Szeben 819, Szilágy 40, Suceava 8, Teleorman 4, Temes 166, Tulcea 1, Vâlcea 13, Vrancea 1, Bukarest 160.

eluralkodó gazdasági válság egy másik, számunkra még aggasztóbb erkölcsi válságot is magával hozott, amelynek súlyos következményeit már láthatjuk, tapasztalhatjuk: a családok széthullása, az önként vállalt vagy ránk erőltetett asszimiláció, a magányosság, lelki betegségek elszaporodása, a nincstelenségből fakadó egyéb problémák – mind olyan tényezők, amelyek a megsemmisülés felé vezethetnek.

A szórványokban élő híveink lelki gondozásának, pasztorálásának problémája örökös gondja volt egyházunk közösségének, s ez így van ma is. Ezért lenne fontos, hogy egyházunk alakuló stratégiai tervezetében az általános utalások mellett fogalmazódjanak meg a konkrét feladatok, a szórványkérdést megoldani hivatott elképzelések. Tudatosítanunk kell, hogy a régi sémák alapján ma már nem lehet eredményesen végezni ezt a munkát sem, hiszen az új világ új helyzeteket teremt, s ezek mind megannyi új feladat elé állítanak. Gondoljunk csak az Európában és különösen az anyaországban szétszórt magyar unitáriusainkra – de ugyanígy gondolnunk kell a nagyvárosokban élő híveinkre is. Vetési László, az erdélyi magyar szórványkérdés legjobb ismerője is erre hívja fel a figyelmet: „...kiemelten kell odafigyelni a magyarság legnagyobb temetőjére, a nagyvárosra.” Bár sok helyen szervezett egyházközségekhez tartoznak, a nagyvárosi unitáriusok mégis a leginkább ki vannak téve az asszimiláció, a beolvadás veszélyének. Itt térnek vissza az elején felsorolt statisztikai adatokra. Unitárius híveinknek fele városon él, kisebbségben – tulajdonképpen nevezhetjük szórványnak is elsősorban a román többségű nagyvárosokban élő unitárius közösségeinket. Ezeknek az embereknek kell olyan stabil gyülekezeti légkört teremteni, amely nyitott, családias, befogadó, ahol lehetséges a nehézségekkel való szembesülés. A személyes kapcsolat, a mindenkivel szóba elegyedés, meghallgatás, tanácsadás akár jogi, akár egyszerű hétköznapi ügyekben... Szerető gyöngédséggel kezelni az emberek szociális nehézségeit... Egyszóval: részt venni a közösség mindennapjaiban, szeretettel, jó kedvvel, békességgel, lelkesedéssel, hittel és hűséggel.

Ez a munka soha nem volt könnyű, ma sem az. De aki jól végzi, az soha nem bánja meg, mert „siker az elévült kis feladat, közösségünk sokszor meg nem fogalmazott hálája a szemek csillogásában, a csodálatos em-

berek, az egyes emberi nagyságok, a példaadó sorsok, a múlt emlékének ápolása, a gyermekek és fiatalok közötti szolgálat hálája, amelybe nem beletörök, hanem belenemesedik a szolgálatot végző.” A szórványgondozó lelkésznek meg kell tanulnia, hogy munkáját nem mindig a látványos végeredmény, a dicső siker minősíti, hanem a belső hűség és helytállás.

Mit tegyünk, hogy megmaradjunk?

Válaszként néhány javaslat a fenti alcímben megfogalmazott kérdésre:

1. A szórványgondozó lelkész évente legalább egyszer keresse fel a szórványban élő híveit. A közelebb (pár kilométer távolságra) található szórványokba akár többször is látogasson el! Tanúsítson őszinte érdeklődést szórványban élő hívei iránt. Kérdései ne legyenek formálisak, ha biztatja őket, kerülje a közhelyeket!

2. A sátoros ünnepek alkalmával tartson istentiszteletet, osszon úrvacsorát. Lásza be, hogy nem elég az évenkénti négyszeri találkozás. Tartson állandó kapcsolatot szórványban élő híveivel: levelezés, szóványlap szerkesztése és a hívekhez való rendszeres eljuttatása által.

3. A gondozására bízott szórványokról, ott élő híveinkről vezessen pontos nyilvántartást, kimutatva a lélekszámot, de név szerint is feltüntetve híveit, hogy ne csak rideg számok, hanem nevek, személyek szerepeljenek a kimutatásokban.

4. Felül kell vizsgálni a szórványok beosztását, s lehetőleg olyan lelkészekre bízni, akiknek szívügyük a szórvány, mert ezt a munkát csak elhivatottságot érző, a munkát és a szórványban élőket szerető lelkészek végezhetik eredményesen. Meg kellene próbálni az utazó szórványlelkészi állások létesítését is.

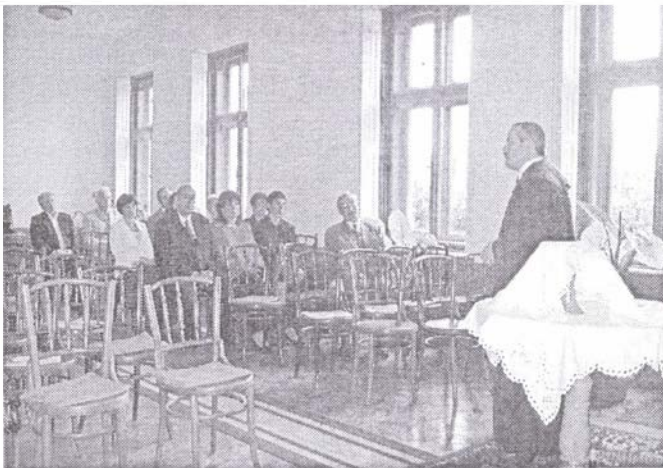
5. Az egyetemes egyház stratégia-tervezetében kapjanak megfelelő helyet a szórvány-problémák, különös tekintettel a sajátos nagyvárosi feladatokra.

6. A létező és szűkös erőforrásokat oda kellene összpontosítani, ahol várhatólag nagyobbak lesznek a veszteségek. Ezek pedig a nagyvárosi lakótelepek. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a vidéki szórványokat el lehet hanyagolni, nem kell támogatni.

7. Vegyük észre, amit más felekezetek már rég tudatosan felvállaltak: a prédikáló egyház ideje lejárt. Többet várnak tőlünk: szolgálatot, elsősorban a rászorulóknak gondjainak vállalásában, segítségében.

Íme néhány gondolat, javaslat arra vonatkozóan, mit és hogyan kellene cselekedni, milyen úton kellene elindulni, hogy munkánk eredményes legyen, hogy megmaradjunk.

A szórványgondozás eredményessége abban mutatkozik meg, ha embere tudok lenni a rászorulóknak, mert akkor nincs egyedül. Ha nincs egyedül, akkor tartozik valahová, erősödik a hite. Ha pedig van hite, van Istene, ha van egyháza, ha van egyháza, akkor van nemzeti tudata. Értékesnek, fontosnak érezheti magát, akit szeretnek, és aki szerethet másokat. Ha ezt a munkát lélektől lélekig, hittel és reménységgel tudjuk végezni, akkor nem lesz hiábavaló a fáradozásunk. Ebben segítsen mindannyiunkat a mennyei Atya!

Jöhet az eső

Kellő időben „minden csepp eső aranyat ér” – mondogatja a gazdember az eget kémelve. Nem mezőgazdasági cikkekét akarok írni, természetesen, de gyakorta látni, hogy falun a földet művelő ember valóban sokszor feltekint az égre a hosszú, meleg nap után. Várjuk az esőt, hisz jó a gabonának, jó a növényeknek és minden élőknek a tikkadtság után.

Háromszéken, Sepsiszentkirályban valóban várva vártuk az esőt. Kicsiny gyülekezet ez, de egy nagy munkát bevégezve boldogan figyeltük, mikor jelennek meg a fekete felhők az égen. A papilak és imaház csatornázása ugyanis befejeződött. A papilakon csillog az új eresztés és csa-

torna. Az imaház büszkélkedik az „esőkabátjában”, hisz tudja: ez megvédi az esőtől.

S a munka végeztével valóban eleredt az eső.

Másnap, vasárnap Botfaluba kellett menni délelőtti istentiszteletre. Zuhogó esőben indultunk és kissé aggódva: „Vajon ebben az időben a botfalusi hívek fáradságot vesznek és eljönnek-e a templomba?!” Örömmel tapasztaltuk, hogy a hívő embernek nem számít az eső, a hideg, mert jön az Isten házába! Szóval jöttek az emberek szép számmal. Azon a vasárnapon pedig a lelkész épp a templombajárásról beszélt: „Kívánczik-e lelked Úrnak hajlékába?”

A botfalusi hívek bizonyították, hogy igenis: nem az időjárás hordozza a templomba járást. „Az emberi hitet az eső nem mossa el” – vallották

a botfalusi igaz unitáriusok. Az eső időben még az ötéves Simény Kinga is eljött szüleinek, hogy verssel örvendeztesse meg a gyülekezetet. Fontos, hogy magyarul mondhatta el a verset és anyanyelvén imádkozhatott. Nemrég az óvodában székely ruhába öltözve mentek a gyerekek, de románul szavaltak, hisz nincs magyar óvoda, iskola. De hiszem, hogy az ilyen példás szülőknek, akik elhozzák lányukat és fiaikat a vasárnapi istentiszteletre, olyan gyermekeik vannak, akik gondosan megőrzik és továbbadják majd a drága magyar anyanyelvet. „A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok léte-ről való meggyőződés.” (Zsid 11,1)

Isten adja, hogy hitüket ezek az emberek sokáig megőrizzék – még zuhogó esőben is!

Adorjáni Gyöngyvér

III. Orbán Balázs Emlék-szekértúra

Július 5-e és 8-a között immár harmadszorra indult el „hegyen-völgyön által” az Orbán Balázs Emlék-Szekértúra a csehétfalvi unitárius lelkész-házaspár szervezésében és vezetésével, ötven személy részvételével. Magyarországról, Svédországból, az Egyesült Államokból és helyi fiatalokból gyűlt össze az a felekezeti színes, de magyar nemzeti érzésben, barátságban és hitben egységes csapat, amely vállalkozott arra, hogy Orbán Balázs nyomán bejárja az idénre kiválasztott falvakat, hogy a Nagy Székely nemzete iránti szeretetéhez, népéhez, szülőföldéhez való hűségéhez mérje magát. Elindultunk, hogy a széles országutak messze vivő sodrása helyett a keskeny (jézusi) ösvények falvakat, lelkeket és az emberek barátságán keresztül az egész nemzetet összekapcsoló, hazahozó, összefogó erejét próbálják ki és hangsúlyozzák. Mezei utakon, erdei ösvényeken haladtak szekereink és zarándok gyalogosaink, hogy megérezzék az eldugott falvak székely lakóinak részben még a szülőföldhöz igazodó életritmusát. Unitárius, református, katolikus templomokban, de völgyek mélyén, hegytetőkön, patakok és pacsirták hangjában, emberi találkozásokban kerestük Istent és a megmaradás lehetőségeit. És kerestük annak módját is, miképpen gazdagíthatja a székely vendégszeretet, Isten-közeli, természet- és történelem-közeli élet a magunk lelkét, hogyan teheti képessé arra, hogy „fényünkkel is fényesebb” legyen a világ, hitünkkel is gazdagabb az emberiség és összetartóbb a magyarság.

A túra megnyitója július 5-én Csehétfalván volt, istentisztelettel (majd délután kerti közebéddel és vetélkedővel), amelynek keretében újra átadták a faragott vándorbotot, készen arra, hogy rákerüljön az érintendő falvak szalagokra írt sok-sok neve. 6-án, 7-én és 8-án

Bencéd–Kisfalud–Kecset–Farkaslaka–Szentlélek–Bogárfalva–Oroszhegy–Szencsed–Fenyőkút–Székelyvaráság útvonalon haladt a csapat váltott fogatokkal, az immár harmadszorra utazó nemzeti zászló alatt. Az utakat a mindig hazafelé irányuló vándorbot mutatta, a hazai székelyek szeretete kísérte, végig Isten áldotta meg és tette maradandóvá lelkünkben.

Köszönetet mondunk csehétfalvi, oroszhegyi, fenyőkúti szállásadóinknak, szekereinknek, Hargita Megye Tanácsának, a NIK-nek és a Siménfalvi Önkormányzatnak, mindazoknak, akik hozzájárultak szekértúránk sikeréhez.

Lőrinczi Lajos

Egy konfirmáló vallomása

Kedves Közlöny-Olvasó! Egy vallomást szeretnék megosztani veled, őszinte szeretettel.

Székelymuzsnát a helyiek vihar-saroknak nevezik. A viharokban gyötrődik egy maroknyi ember a mindennapjaival. Unitáriusok kevesen maradtak. De maradtak – és megakarnak maradni. A konfirmálás – a fentiek miatt is – „ritka vendég”. Öt éve szolgállok ebben a gyülekezetben, és idén volt a második ilyen ünnepség. De ez sem a megszokott. Egy felnőtt asszony, Nemes Anna Borbála (33 éves) döntött úgy, hogy unitárius lesz. Hogy miért? Íme a vallomása, amelyet a gyülekezet előtt olvasott fel:

E mai napon tanúbizonyságot szeretnék tenni unitárius hitemről a gyülekezet színe előtt. Szüleim reformátusnak kereszteltek, de nem konfirmáltam akkor, amikor ideje lett volna, amikor szokás. Hogy miért? Annak számos oka van: marosvásárhelyi vagyok, onnan költöztem ki Magyarországra édesanyámmal, nyolc éves koromban. Budapesten elég nehéz életünk volt, és a templomba járás kimaradt az életből. Nem is volt fontos ez nekem akkoriban, főleg, hogy idegennek éreztem magamat abban az országban. Amikor hazalátogattunk egy-egy rö-

vid időre, soha nem alakult úgy, hogy konfirmáljak, talán azért, mert már Vásárhelyen sem találtam meg a helyem. Aztán elmúlt az idő, és más dolgok foglalkoztattak.

Öt évvel ezelőtt végleg visszaköltöztem Erdélybe, ami mindig is vágyam volt. Idekerültem Székelymuzsnába, és azóta itt élek és tevékenykedem. Itt ismertem meg közelebbről az unitárius vallást. Szívemhez közel álló gondolatokat találtam meg ebben a vallásban. Olyanokat, amelyeket el tudok fogadni, magaménak tudok vallani, ha vallásosságról, vallásról van szó.

Az, hogy az unitárius hívő elutasítja a szentháromság dogmáját és Jézust embernek tekinti, akinek életpéldáját és tanításait követni kell; elismeri az ember értékes voltát és az életet feltétel nélkül tiszteli; igényli a szabad akaratot nyugvó lelkiismereti és vallásszabadságot, és mások felfogása iránt türelmet hirdet, számomra alapértékek. A cselekvő értékkereszténységet többre tartja, mint a merev keretek közé szorított dogmakereszténységet. Az unitáriusok nem tanítják az eredendő bűnt. Nem hiszik, és én sem hiszem,

hogy az első emberpár bűne miatt mi is bűnösök lennénk. Isten szeretetével és igazságosságával ellentétben állna az, hogy mások bűnét nekünk is bűnül tulajdonítsa, hiszen a bűn mindenkinek személyes rossz cselekedete. Senki sem mondhatja el magáról, hogy bűnt nem követett el, mert lelkiismeretünk tiltása ellenére is gyakran megsértjük Isten törvényeit, és a jó helyett rosszat cselekszünk. Vannak gyengeségeink, amelyek emberségünk állandó veszedelemei, mivel elhomályosítják értelmünket, feldúlják szívünk nyugalmát, és megzavarják közöttünk a békességet. Ezeket a gyengeségeket gyarlóság-

E mai napon tanúbizonyságot szeretnék tenni unitárius hitemről a gyülekezet színe előtt.

nak nevezik és nem (eredendő) bűnnek. Ezek a legfontosabb elemek, amiért közel áll hozzám ez a vallás.

De más oka is van annak, hogy most szeretnék konfirmálni. A Jó Isten egy nagyon szép családdal áldott meg nemrégiben, hisz szerető, gondoskodó férjre találtam, és megszületett első fiúgyermekünk, Előd. Házasságunk ez idáig nem volt megáldva. Ennek szeretnék eleget tenni, majd megkeresztelni gyermekünket és őt az unitárius hitben felnevelni.

Újvárosi Katalin

Püspökjárás Muzsnán

Sokan tudják, hogy Bálint Benczédi Ferenc püspök anyai ágon Székelymuzsnáról származik. Így egészen természetes volt az augusztus 17-i falunapot szervező Viharsarok Egyesület vezetőinek részéről is, hogy idénre az Unitárius Egyház püspöke legyen a tiszteletbeli meghívott és a kicsiny unitárius gyülekezet az ökumenikus istentisztelet házigazdája.

A Székelymuzsnai Unitárius Egyházközség a legkisebb az önálló lelkésszel rendelkező gyülekezetek közül az Erdélyi Unitárius Egyházban. Maroknyi hívő ember igyekszik építően megélni jelenét és építeni jövőjét. Sorsa most sem könnyebb annál, mint ami az évszázadok alatt őseiknek rendeltetett. Négyszáz év alatt ez a gyülekezet háromszor épített templomot, iskolát tartott fenn és neves unitáriusokkal öregbítette az egyház hírét-nevét olyanokkal, akik támogatói voltak az antit-

runitárius gondolkodásnak, az unitárius iskolaügynek. Ez a maroknyi gyülekezet ma is épít, szépít, élni akar. Fiatal gondnok, öregedő asszonyok, lelkes fiatalok, a lelkészi család... együtt fogtunk neki, hogy széppé varázsoljuk a környéket, a templombelsőt, a papilak udvarát, az utcát. Mert kevészer adatik meg, hogy a püspök ellátogasson egy ilyen kicsi gyülekezetbe, és szinte fél évezred alatt egyszer fordult elő, hogy muzsnai gyökerei legyenek a Főtisztelendőnek!

Újvárosi Katalin lelkésznőnek régi terve a szószerke bibliatartót készíttetni. Ezt az ünnepi alkalmat fel is használta arra, hogy adományát megtegye. A bibliatartót a lelkész házaspár egy házas hétvéges barátja faragta. Különlegessé az teszi, hogy a síkból kiemelt címer és felirat nem vésővel, hanem „bicskás faragással” készült.

Évszázados szokás, hogy amikor a püspök meglátogat egy gyülekezetet, a falu határában lovas küldöttség

folytatás a 8. oldalon

D.S.L.

Püspökjárás Muzsnán

folytatás a 7. oldalról

fogadja és vezeti be a faluba. Ehhez tartottuk magunkat mi is. Lóra ült a gondnok, összeverődtek fiatalok is. A templom előtt Nemes Zoltán gondnok köszöntötte az egyházi előljárót. Az ünnepi istentiszteleten még meg-hittebbé vált az együttlét, amikor a püspök prédikáció-jából kiderült: első palástos szolgálatát a székelymuzsnai unitárius templomban végezte.

Bálint Benczédi Ferenc szószéki szolgálatát köve-tően Újvárosi Katalin köszöntötte a püspököt, majd az öku-mené jegyében a református lelkészt és a baptista képviselőt kérte fel szolgálattételre.

Az ünnepi istentisztelet után a falunap koszorúzással, kulturális műsorokkal, utcabállal folytatódott.

Balról jobbra: nemzeti zászlóval a kezében Nemes Zoltán egy-házközségi gondnok, Bálint Benczédi Ferenc püspök, Újvárosi Katalin lelkész, Zoltáni Csaba polgármester, Demeter Sándor-Lóránd lelkész.

Felsőbencédi templomszentelés

Július 12-e, felsőbencédi kis temp-lomunk újraszentelésének ünnepe, fe-lejthetetlen élmény volt közösségünk számára. Az esős idő dacára is népes gyülekezet látványa felemelő volt.

Tamási Áron szavaival köszöntöt-tem az egybegyűlteket: „Azért va-gyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne – ismétellem el ma-gamban. És éreztem, hogy a szívem megtelik nagy és általános meleggel, a lelkem megtelik a derűs idő nyugal-

napra, hogy ha csak egy hétre, újra gyermek legyek, újra boldog legyek, újra otthon legyek.

Jó volt látni, ahogyan benépesül a máskor csendes falu, tizenegy lakójá-val! Jó volt látni, hogy az alsóbencédi itthon és távolban élők ugyanolyan fontosnak tartották ezt az ünne-pet, mint felsőbencédi testvéreik! Jó volt látni, hogy fontos ez az isten-háza, hogy meg tud újulni, hogy az a néhány ember nem kellett hogy le-mondjon a szent helyről. Jó volt látni, hogy ünnepélyünkön tiszteletét tette az Egyház püspöke, aki megható szó-zéki beszédével örvendeztetett meg.

Hálával telt meg a szívünk, amiért a két főgondnok és egyházkörünk ve-zetősége tiszteletét tette, hogy eljött a községet képviselő alpolgármester, valamint minden kedves meghívott. Jó volt látni a két idős egykori gond-nok, Kovács Domokos és Tófalvi Sán-dor meghatottságát, örömet, amikor kezükbe vették a díszoklevelet. És jó volt látni, hogy a templom össze tu-dott gyűjteni minket.

Honnan ered ez a kötés? Nagyon mélyről: „anyaölből, szegénységből, végtelen földhözköttöttségből, röghöz tapadó nagy hűségből.”

Így épült itt templom az alsó- és felsőbencédiek összefogásából, így szenteltek az elődök itt templomot 1911 decemberében. Én hiszem,

hogy a holtak is mellénk ültek, a nagyapáink, a nagyanyáink, szemük-ben öröm, biztatás volt: „nem hagy-tatok az omladozó templomot!”

Újjászületett a remény, hogy az ember szíve mélyén örökké odavaló, ahol született. Újjászületett a Jézusba vetett hit is, s a megmaradásunkba vetett bizalom, hiszen templomot, közös otthont szenteltünk, és én hi-szem, hogy ez a templom megtart minket, összefog, hazahív.

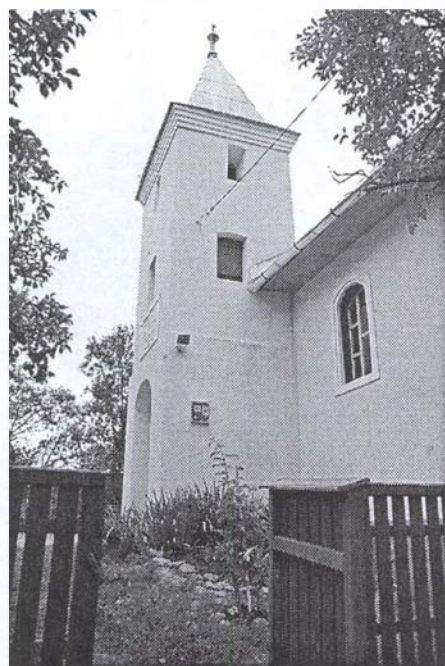
Az egyházközség nevében szeret-ném e helyen is megköszönni mind-azoknak, akik adományukkal támo-gatták e templom javítási költségeit, a Szalon Kft. vezetőinek, egyházközsé-günk két lelkes tagjának, Pap Balázs-nak és Pap Benczédi Gyulának, hogy

mával, és a szemem megtelik a hajnal harmatával. Lassan felálltam és azt mondtam: – Igaza van: kése-delem nélkül haza fogok menni, hogy otthon lehessenek valahol ezen a világon!”

Biztos vagyok benne, hogy sokan hasonlóan éreztek, amikor megkap-ták a templomszentelési meghívót otthon élő rokonaiktól. A szív meg-telt nagy és általános meleggel, a lé-lek az emlékek nyugalmával, a szem megtelt a hajnal harmatával.

Igazuk van: kése-delem nélkül haza fogok menni, hogy ha csak egy

kedvezményesen elvégezték a nagyon jó minőségű munkát, mindazoknak, akik sok-sok közmunkával segítettek e templom és bejáratának megszépülését. A jó Isten áldja meg életüket! De ugyanígy szeretném megköszönni Bokor Imre rugonfalvi népi költő püspök-köszöntését, a Kovács-

utódok felejthetetlen szereplését, ifjúsági egyesületünk munkáját és teljesítményét. Szeretném megköszönni a siménfalvi vendéglőnek, hogy kedvezményesen főzött a vendégeknek. És minden alsó- és felsőbencédi hívemnek köszönet, aki hitt e templom újjászületésében.

Templomunkat az amerikai, a svédországi magyarok, valamint híveink adományából és más egyházközségi jövedelmekből újíttottuk fel. Összesen 23 500 lejbe került.

Isten áldása, jóságá legyen mindannyiuk életén!

Makkai-Ilkei Ildikó

Egy százéves nénit, özvegy Péczy Istvánné született Pálfi Rebekát, mindenki Rebi nénijét köszöntötte a sinfalvi unitárius egyházközség és nőszövetség.

Újabb százas

„Az lenne jó, ha mindenki megöregedne, akkor nem halna meg senki fiatalon” – mondta Rebi néni még évtizedekkel ezelőtt, s íme szavai saját magára nézve valósággá váltak: augusztus 6-án betöltötte a 100. esztendejét.

Már nehezen tud jó tanáccsal ellátni arról, mi a hosszú élet titka, de életvitele példa lehet mindannyiunknak. Néhány évvel ezelőtt még olyan szorgalommal dolgozott veteményeskertjében és kis konyhájában, mint aki örökké akar élni, mégis úgy élt, mintha holnap halna meg.

Mosolygása, szelídséget sugárzó szeme beszédesen igazolja a sokak emlékezetében még elevenen élő, nótás kedvű, a közönsben is szorgalmasan dolgozó Rebi néni emberségét, akinek munka közben elhangzó kedves nótája, a *Piros pettyes ruhácskában* még most is fülükben cseng.

Augusztus 9-én, a vasárnapi istentisztelet után a gyülekezet számos tagja és Pálfi Dénes lelkész köszöntötte az ünnepeltet, a nőszövetség tagjai pedig „100”-zal díszített tortával, virággal és gyümölcscsel kedveskedtek. A *Gondviselő jó Atyám* vagy kezdetű ének dallama, a lelkész imája és Rebi néni kérésére elénekelt XC. zsoltár még ünnepélyesebbé tette e feledhetetlen percek.

Örömmel volt számunkra ez a nap, egy olyan százéves egyháztag köszöntése, aki mind magánéletével, mind egyházához ragaszkodó viselkedésével példaképünk lehet. Ez alkalommal a vezetőség az egyházközség tiszteletbeli tagjává nyilvánította Rebi nénit.

Fia, Pista, aki távolban élő Ida testvérével együtt gondoskodik öreg édesanyjukról, meleg szavakkal köszönte meg a látogatást. Rebi néni, Isten éltesse!

Köble István, Pálfi Ildikó

A testvéri kapcsolatok ápolása

Székelykeresztúr testvérvárosainak sorában jelentős helyet tölt be a magyarországi Karcag. A kölcsönös évi látogatások már szépecske múltra tekinthetnek vissza. Unitárius nőszövetségünk Bálint Júlia szervezésében a múlt évben is meglátogatta ottani barátainkat. Az idén pedig ők fogadták a karcagiak ötven tagú csoportját július 30-a és augusztus 2-a között.

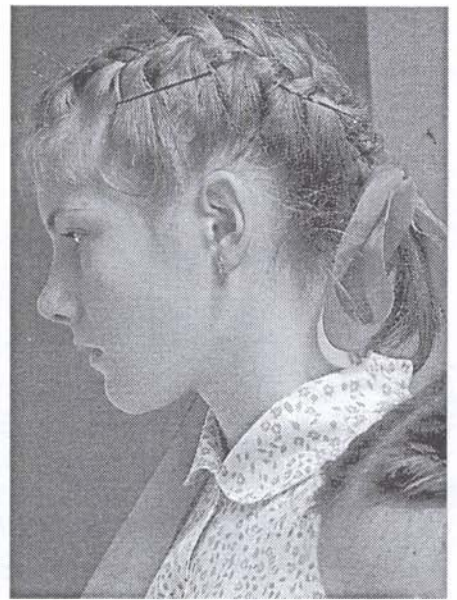
Vendégeinket jórészt unitárius családoknál szállásoltuk el. A karcagiak július 30-án, csütörtökön este érkeztek Kovácsné Kerekes Katalin önkormányzati képviselő-tanár vezetésével. A kölcsönös üdvözlések és rövid programegyeztetés után vendégeinket a vendéglátók otthonaikba vitték.

Péntek reggel 9 órakor a karcagiak Péterffy Miklós tanár vezetésével a környék neves Árpád-kori templomait látogatták meg. Nagyalambfalva és Bögöz után, ahol az értékes festmények nyújtottak különös élményt, Székelyderzsben szakszerű idegenvezetés mellett ismerkedhettünk meg a falu és templom történetével, majd megcsodálhattuk a templomerődöt, a falu vagyonát őrző szuszékokat és a régen és ma egyaránt szalonna tárolására szolgáló bástyákat.

Szombaton a karcagiak és a vendéglátó családok tagjai három autóbusszal (mintegy 140 résztvevő!), ugyancsak Bálint Júlia szervezésében, egésznapos kirándulásra indultak. A kirándulás földrajzi célpontját a Fogarasi-havasokban a Transzfogarasi úton át a Bálea-tó jelentette. Útközben futólag megtekintettük a fogarasi várat, és 12 órára, legyőzve a több tucat éles kanyart, megcsodálva a Bálea-vízesést – közben Simó Béla és Péterffy Miklós magyarázatait hallgatva – a Bálea-tó túlsúfolt parkolójába érkeztünk.

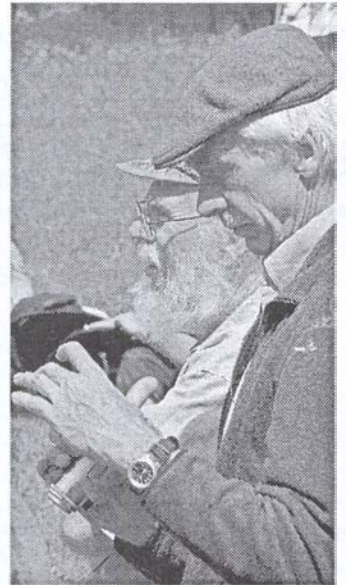
A Fennvaló is velünk volt, mert amíg az országban sok helyen óriási eső volt (többek között Keresztúron is), addig mi gyönyörű időben adhattuk át magunkat a Fogarasi-havasok fennkölt szépségének. Hazafele Szeben és Medgyes érintésével haladtunk, és estére meg is érkeztünk Keresztúrra. Végül a Nyárikertben a száznegyven kiránduló – vendégek és vendéglátók – búcsúvacsorán vettek részt. Másnap a mielőbbi viszontlátás reményében bocsátottuk útjukra vendégeinket.

Péterffy Miklós

Unitáriusok XI. találkozója, Szejkefürdő, 2009. augusztus 8.

Jakabffy Tamás fotói

„Javíthatatlan” optimista?

Mi ez? – erősítek rá (kissé megjátszva az értetlenkedőt) a cím végén levő kérdőjelre. Merthogy ezek a szavak ott és akkor, az unitáriusok szejkefürdői találkozásán nem kérdő formában, hanem kijelentő módban kétszer is elhangzottak. Akkor és ott minden jelenlévő látható hallhatta, hogy az „elkövető” éppen a házigazda, a találkozót immár tizenegyedik alkalommal megszervező lelkész, Kedei Mózes volt. Az „áldozat” pedig a nemrég már 94. életévébe lépett Nagy Ferenc nyugdíjasan is fungens lelkész.

A humor kedvéért – még egy kicsit megmaradva a megjátszott értetlenkedő szerepében – az arcomra kiülő méltatlankodás mellett akár bibliai szavakkal is megjeleníthetném a hallgatóságot, amint az idézett jellembrázolást meglepetten kóstolgatja, így: „Álmélnakodnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: vajon mi akar ez lenni?” (ApCsel 2,12). Hallani vélem a Kedeivel kevésbé szimpatizálók kézlégyintéses, „csúfolódó” véleményét: „édes bortól részegedett meg.” (ApCsel 2,13b) Aztán valaki, egy bizonyos „Péter” legalább még „tizeneggyel” (értsd: szimpatizánsokkal) „felemelé szavát és szóla nékik”: Unitárius férfiak és asszonyok, kik lakoztok Erdélyben s az egész világon, legyen ez néktek tudtotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédimet! Mert nem részeg ez, amint ti állítjátok, hiszen a napnak még csak tizenegyedik órája van. (ApCsel 2,14–15-öt parafrázálva)

De, komolyra fordítva a szót, meggyőződésem, hogy ez a szüksézává, de Nagy Feri bácsi életvitelét és lelkészi szolgálatát átfogóan és reálisan jellemző szókapcsolat so-

kakban ébresztett tiszteletet, növelte meg iránta a szeretet érzését és lelt kedvező fogadtatásra a szívekben. Magam is közéjük tartozom.

Ennek ellenére mégis volt egy kis hiányérzetem: legalább egyetlen konkrét bizonyítékot vártam Kedei Mózes barátom részéről kijelentése alátámasztásaként. Hiába.

Pótlásként elmondanék magam egyet.

Azokban az időkben, amikor Nagy Feri bácsi már közeledett ama, lelkészek számára bűvös 70. életévéhez, a környékbeli lelkészekben – de távolabbiakban is, kívülálló számára is erősen feltűnő módon – nagyon megnőtt a készség a segesvári szószéki szolgálatok elvégzésére történt felkérések honorálása tekintetében. Akárcsak a szívélyességben és kedvességben, Feri bácsi a felkérések terén is ugyancsak bőkezű volt. A szolgálatok elvégzése után a fehér asztal mellett vagy éppen elmenőben, a holnapi napnál is előbbre tervező egyik-másik kolléga esetenként kíméletes körültekintéssel, finomkodó tapintattal vagy épp köntörfalazás nélkül (annak előtte nagy levegőt véve) csak feltette a kérdést, nevezetesen, hogy Nagy Feri bácsi napra pontosan kívárja-e a nyugdíjkorhatárt. Tekintve, hogy nem voltam az „érdeklődők” között, így csak sejtem a választ – ha ugyan egyáltalán elhangzott –, ami általában kitérő volt. Aztán amikor „elmúlt egy év, és kettő, három, négy, öt” (és már a 75-ik év eljött), és „nyugaton a helyzet változatlan” maradt, mert Feri bácsi még mindig fiatalos lendülettel és párjanincs lelkes öntudattal reggelként beállt a pászma elejére, a maguk jövője iránt őszintén érdeklődők tanácstalanul néztek össze, esetleg születésnap jókívánságokat mondtak, de azokat

folytatás a 12. oldalon

Szén Sándor

„Javíthatatlan” optimista?

folytatás a 11. oldalról

is, enyhe célzásként, olyan hangsúllyal, hogy az évszám minél nyomatékosabban hangsúlyozódhassék. Sok eredménnyel ez a próbálkozás sem járt, érdemi válasz Feri bácsi részéről nem érkezett. Aztán sorra mindenkinek egyértelművé tette a helyzetet, mert hát tarsolyából évtizedeken át nemcsak vers és ének jutott az egész lelkesi karnak, hanem eredeti, velős humor is. Ilyen módon öntött tudniillik tiszta vizet a pohárba: „Fiú, amikor nyugdíjba mégy, szívesen látlak segédlelkészemnek a segesvári egyházközségben.”

Javíthatatlan optimista? – kérdeztem az elején. Jaj, nem ismerek magamra: megkérdőjelezni egy ilyen bizonyosságot, ami ráadásul annak előtte még nyomdafestéket is látott. Az érintetteket ezennel megkövetem.

Nem sok idő kell hogy elteljen Feri bácsi humoros mondásának valóra válásáig. Nemrégiben beszélgettem Kedei Mózes barátommal, akinek nemrég volt a 35. teológiai találkozója (amelyet a „Közel a kijáráshoz” címszó alatt tartottak meg). Annak idején az érdeklődők sorát nemcsak gyarapította, hanem e téren is élenjáró volt.

Mit is kívánhatnék Nagy Feri bácsinak a szejkei produkciója kapcsán? Hát „csak így tovább, Öregfiú!” Nemsokára – ha nem is a segesvári, de a székelysárdi egyházközségbe – erősítés érkezik, egy lendületes, friss nyugdíjas esperes-lelkész, Kedei Mózes személyében.

Engem pedig már most kikezdett a jóindulatú irigység: milyen jó dolga lesz az én barátomnak egy ilyen csupa szív-lélek főnök mellett! Csaknem olyan, amilyen nekem is volt sok évvel ezelőtt Kolozsváron, a már régóta boldogemlékű Szabó Dezső principálisom mellett.

Közérthető Biblia

Mezei liliomok

„Figyeljétek meg a mezei liliomokat” – mondja Jézus, és Emily Dickinson 19. századi költőnőről mondják, hogy állítása szerint ez volt az egyetlen parancsolat, amelyet soha nem tört meg.

Wendell Berry szerint a Biblia égre nyitott könyv, s mint olyat leginkább a szabadban lehet olvasni és érteni. Részai, amelyek a falak közt olvasva valószínűtlenek vagy hihetetlenek, a szabadban magától értetődőek.

Azért van ez így, mert a szabadban mindenütt csodákkal vagyunk körülvéve, látjuk, hogy a csodálatos nem rendkívüli, hanem a létezés alapvonása. A mindennapi kenyerünk.

Aki csak egyszer is igazán megfigyelte a mezei liliomokat vagy az égi madarakat, és eltűnődött létük valószínűtlenségén ebben a hideggel és üres csillagközi távolságokkal övezett, parányi meleg világban, aligha fog megütközni a víz borrá változtatásán – ami végtére is egy nagyon piciny csoda. Megfeledkezünk a nagyobb és folyamatosan ismétlődő csodáról, amelynek során a víz (földdel és napfényel) szőlővé változik. Vagy a mag kálássá.

Azonnal abba kell hagynom az írást, hogy meglessem ezt a csodát. Ezt tedd Te is, kedves Olvasó: emeld fel tekinteted, és úgy lesd meg a mező liliomait és az ég madarait, hogy jelenléd ne zavarja meg azokat. És látni fogod...

Czire Szabolcs

Bálint Róbert Zoltán mészki lelkész augusztus végétől az egyesült államokbeli Berkeley-ben a Starr King Teológiai Intézet által felajánlott ösztöndíj felhasználója lett, egy évre.

Lőrinczi Botond László gyakorló segédlelkész augusztus 1-jétől a Gyergyószentmiklósi Egyházközségből áthelyezést nyert a Városfalvi Egyházközségbe. Andorkó Attila gyakorló segédlelkész szeptember 1-jétől a Marosvásárhelyi Bolyai-téri Egyházközségből áthelyezést nyert a Kénosi Egyházközségbe. Bálint Imre medeséri lelkész szeptember 1-jétől meghívás után kinevezést nyert a Magyarsárosi Egyházközség lelkesi állásába. Kiss Sándor Loránd székelyudvarhelyi segédlelkész szeptember 1-jétől meghívás után kinevezést nyert a Szőkefalvi Egyházközség lelkesi állásába.

Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) szeptember 1–6. között Kolozsváron egyházunk központi épületében szervezte meg rendes közgyűlését és nemzetközi konferenciáját. A konferen-

ciát kétnapos kirándulás előzte meg a Torda – Déva – Vajdahunyad – Mészki útvonalon.

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége szeptember 11-12-én Székelykeresztúron az unitárius egyházközség és a Berde Mózes Unitárius Gimnázium közreműködésével szervezte meg az unitárius lelkesi családok VII. találkozóját. Az idei találkozó témája: Hitélet a lelkesi családban.

Gergely Miklós, az Abásfalvi Unitárius Egyházközség gondnoka 57. születésnapján, 2009. augusztus 22-én nehéz betegségben elhunyt. Az egyházközség vezetéséből tizennyolc éven át keblitanácsosként vette ki a részét, munkája elismeréseként 2000-ben gondnoknak választották. Temetése augusztus 25-én volt az abásfalvi templomból a helyi temetőbe, a szertartást Barabás Áron helyi lelkész végezte. A Székelyudvarhelyi Egyházkör részéről Simó Sándor esperes és Dombi Gyula felügyelő gondnok mondott búcsúbeszédet. Emléke legyen áldott.

Nyárádszentlászlón szerepelt az Unitarcoop

Izgalommal, készülődéssel eltöltött órák után végre megvalósult az, ami egy nagyobb, kirándulással egybekötött, művelődési program bevezető része volt. Ünneplőbe öltözött az Unitarcoop alapítvány idősekből álló csoportja és Nyárádszentlászlóra utazott, ahol már szeretettel várták és fogadták őket a helybéliek, Kiss Mihály és neje vezetésével. Az ünnepi műsor rövid áhítattal kezdődött, melyet Nagy László esperes, az alapítvány elnöke tartott. Ezután az Árpád-kori templom bemutatására került sor, természetesen a helyi lelkész előadásában. A helyszín magaslatán álltak a vendégek is, hisz tarsolyukban Adyversekkel érkeztek, amelyeket Barla Júlia, az alapítvány önkéntese válogatott és „kötött csokorba” úgy, hogy lelki szemünk elé kirajzolódottak Ady életének fontosabb állomásai. Csodálatos volt hallgatni!

De az immár 13 éves alapítvány nem csak az idősebb generáció szociális gondjaival való törődést vállalta magára, hanem heti 5 alkalommal klubtevékenység formájában elfoglaltságot is nyújt az azt igénylőknek.

A keddi hagyományápolás (szövés, hímzés, kötés, horgolás stb.), szerdán a férfiak klubnapja (társasjáték, közmunka), a csütörtöki beszélgetések, felolvasások, előadások (közös gondok megbeszélése), a hétfőgőn pedig kulturális műsorok töltik ki az alapítvány mindennapjait – a szociális gondozás mellett. Ezeknek a foglalkozásoknak az eredményeként hozták magukkal a vendégek csodálatos kézimunkáikat, amelyet a helyi iskolában tekinthettek meg a szentlászlóiak egy szeretetvendégség keretében, amely a helyi nőszövetség munkáját és adományozó kedvét dicséri, élen Kiss Rozália tiszteletes asszonnyal. A látogatás emelkedett hangulatban zárult, közös népdalénekléssel. Dicséret és hála illeti mindazokat, akik akár jelenlétükkel is hozzájárultak a délután sikeréhez, jó hangulatához – és nem utolsósorban köszönet a megyei tanács kulturális osztályának, amelynek pályázata segítségével megalapozhattuk a közösségépítő munkát.

Antal Ildikó, Kelemen Vera

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmoszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
október 4., 25.

Unitárius hírek

Bukaresti Rádió, a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Szeptember 12.

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szeptember 16.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről Marosvásárhelyi Rádió, a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Szeptember 27. (Nagy László)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Hírek a Gondviselés Segélyszervezet háza tájáról

Mecénás program

Az Erdélyi Unitárius Egyház 2007-ben alapított segélyszervezetének egyik célja a szociálisan hátrányos helyzetű, tehetséges diákok támogatása. E cél szolgálatában a Gondviselés Segélyszervezet a *mecénás program* keretében ösztöndíjpályázatot hirdet V–XII. osztályos diákok számára. Pályázási feltételek: hátrányos szociális helyzet, átlagon felüli tehetség, megfelelő tanulmányi eredmények, közösségi életben való tevékeny részvétel. A pályázat a pályázati adatlap hiánytalan kitöltésével és az igényelt melléletek beküldésével történik. A pályázati adatlap letölthető a Segélyszervezet honlap-

járól (www.gondviseles.org), vagy igényelhető az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postacímen. További tudnivalók ugyanott.

A Gondviselés Segélyszervezet vezetősége ezúton is felhívással fordul mindazon magánszemélyekhez, szervezetekhez, intézményekhez, cégekhez és egyházközségekhez, amelyek vállalják a fent említett mecénás programban való részvételt legalább egy diák egyévi ösztöndíjának fedezésével. A Segélyszervezet biztosítja a támogatás összegének maradéktalan továbbítását a kiválasztott pályázókhoz, a pályázati kérések tárgyilagos és szakszerű elbírálását, a támogatók

képviselőinek részvételi lehetőségét a pályázatok elbírálásában, rendszeres tájékoztatást a támogatás hasznosulásáról. A további részleteket a www.gondviseles.org honlap tartalmazza. A felmerülő kérdésekkel és az együttműködési szándék kifejezésével András Erikához, a Segélyszervezet ügyvezetőjéhez lehet fordulni az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postacímen, illetve a 0733-505881-es vagy a 0740-050510-es telefonszámon.

folytatás a 14. oldalon

Szabó László

Gondviselés...

folytatás a 13. oldalról

Partnerségben az önfenntartó vidéki unitárius közösségért

A Civitas Alapítvány irányításával 2008–2009-ben megvalósult a *Partnerségben az önfenntartó vidéki unitárius közösségért* című közös-

ségfejlesztési projekt első szakasza, amely hét faluközösségnek nyújtott kézzelfogható szakmai és anyagi segítséget a hatékony önszerveződés útján.

A projekt kivitelezésében a Civitas Alapítvánnyal és a résztvevő faluközösségekkel (Bencéd, Bözöd, Csehétfalva, Firtosváralja, Gagy, Kálnok, Recsenyéd) a következő szerve-

zetek, illetve intézmények működtek együtt: Erdélyi Unitárius Egyház, Aratás Reménysége Alapítvány, Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, Gondviselés Segélyszervezet, valamint az érintett egyházközösségek és önkormányzatok. A projekt lezajlását összefoglaló kiadvány elektronikus változata a www.civitas.ro honlapon olvasható.

Nagyvilág

Kárpát-medencei ökumenikus nagytalálkozó Szegeden. Tőkés László református püspök, európai parlamenti képviselő és Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök kezdeményezésére augusztus 30-án, este 6 órakor a szegedi dómban Pünkösdváros Európa elnevezéssel Kárpát-medencei ökumenikus találkozót tartottak. A rendezvény célja: hálaadás Istennek az anyanyelvért, testvéri közösségvállalás a határon túlra szakadt, hátrányos megkülönböztetést és jogfosztást szenvedő magyar nemzeti közösségekkel, kiállás védelmükben és érdekükben. (szegedma.hu)

Csúry István átvette a püspökséget Tőkés Lászlótól. Csúry István püspökhelyettest nevezték ki ideiglenesen a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület (KREK) élére, miután Tőkés László EP-képviselővé választása után lemondott a tisztségről. Csúry István november 20-ig látja el a vezetői feladatkört. Október elején kezdődik a püspökválasztási procedúra, amelyen az egyházkerület gyülekezetei egy-egy lelkészt jelölhetnek. Várhatóan Csúry István is indul a választáson. A KREK megbízott püspöke feladatának tartja az egyházkerületben Tőkés László vezetésének idején elindult átvilágítás folytatását. Ennek célja, hogy a Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Tanács dokumentumai alapján kiderüljön, kik voltak besúgók az egyházban a rendszerváltás előtti évtizedekben. Tőkés 1990-től 2009. június 19-ig volt a KREK püspöke. 2010-ben járna le püspöki mandátuma, utána többször már nem választhatnák újra. Mint elmondta, reméli, olyan ember kerül az egyházkerület élére, aki folytatja a megkezdett munkát. Tolmácsolta az érmihályfalvi közgyűlés üzenetét: olyan püspököt kívánnak választani, aki nem volt besúgó, és aki továbbviszi a nemzeti irányvonalat. (Háromszék)

Fesztiválmisszió az erdélyi fiatalokért. Immár öt éve van jelen az erdélyi magyar ifjúsági fesztiválokban a Keskeny út sátor. A hitéletet népszerűsítő,

az erdélyi magyar történelmi egyházakat képviselő fesztiválmissziós csoport idén a Tusványos, a Fél-sziget és az EMI-tábor lakóinak kínált és kínál érdekes programokat. A július közepén Tusnádfürdőn tartott Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban idén is sátrat vert a Keskeny út ökumenikus fesztiválmissziós csoport. A programsátrat működtető önkéntes fiatalok jelenlétükkel és programajánlatukkal is az erdélyi magyar történelmi egyházakat képviselik. Céljuk: megmutatni, hogy Istent ki lehet, sőt ki is kell hozni a templom falai közül, hogy kereszténynek lenni fesztiválokban is lehet, és attól, hogy valaki rockkoncertre megy, nem biztos, hogy nem él hitéletet. (www.vallasihirek.hu)

Mélyponton Magyarországon a házasságban élők száma. Tavaly Magyarországon 130 éves mélypontra jutott a házasságban élők száma. Ami pedig a házasságkötéseket illeti, csak az első világháború idején volt olyan kevés esküvő, mint 2008-ban, amikor újabb kilenc százalékkal csökkent az anyakönyvvezető elé járulók aránya. A folyamat évtizedes: 1980-ban több mint 80 ezer házasságot kötöttek Magyarországon, 1990-ben már csak 66 ezret, 2001-ben 43 ezret, tavaly pedig alig több, mint 40 ezret. Az ezer házasságkötésre jutó válások száma viszont éppen ellenkezőleg alakult, 1980-ban még 346, 1990-ben 374, 2001-ben 559, tavaly pedig 630 pár köszönt el egymástól hivatalosan is. (Népszabadság)

Újra együtt a Munkácsy-trilógia. Július vége óta együtt látható a debreceni Déri Múzeum kupolatermében Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája. A teljes trilógia – a Kanadából hazánkba szállított *Krisztus Pilátus előtt*, a múzeum tulajdonában lévő *Ecce Homo* és a Pákh Imre Amerikában élő gyűjtő tulajdonát képező, ám örökös debreceni letétbe helyezett *Golgota* – július vége óta tekinthető meg a debreceni Déri Múzeumban; várhatóan 2012-ig. (Magyar Kurír)

• Összeállította KBZ •

"A humor Isten ajándéka"

(Bárá József)

Nehéz a dolga az unitárius papgyermeknek

Egy vidéki elemi iskolában a tanító sorra kérdezi a gyermekeket:

– Mivel foglalkoznak a szüleid?

A megkérdezettek ülésrend szerint sorra válaszolnak, egyiknek édesapja teherszállító gépjárművel járja az országot, édesanyja elárúsító a vegyesboltban, a másiknak az édesapja építkezési magánvállalkozóként tartja el családját, míg édesanyja a családi vállalkozás könyvelőjeként dolgozik.

A több településen is szolgáló unitárius lelkész-házaspár gyermekére is sor kerül, és a gyermek sugárzó arccal, büszkén mondja:

– Az én édesapám unitárius pap!

– És mivel foglalkozik édesanyád?

– Édesanyám? – kérdi hangosan, de elbizonytalanodva a „papgyermek” – Hát... Édesanyám sem dolgozik.

Beküldte:

Pálffy Tamás Szabolcs,
Marosszentgyörgy-Szászrégen

nők világa

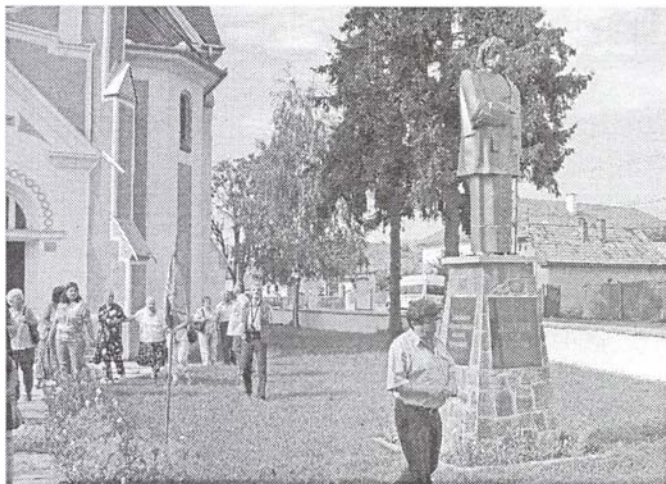
Ajándék-kirándulás a gyimesbükki „ezeréves” határhoz

A sepsiszentgyörgyi nőszövetség elnöknője, Ván- csa Csilla ajándék-kirándulásra hívta szövetségünk tevékeny kis csoportját. Július 24-én elzarándokolva Gyimesbükkre, az ezeréves határhoz úgy éreztük: a Nap fényesebben ragyog, a fű zöldebb, az ég kékebb, a patak gyorsabban csobog alá. És persze Istent is közelebb éreztük szívünkben.

Az Olt folyása mellett haladva Csíksország felé Horváth Piroska ny. földrajztanárnő a tőle megszokott pontossággal és szívélyességgel sorolta, mutogatta a hegyeket, mondta nevüket, magasságukat, tájaink szépségét, jellegzetességeit, borvízforrásait, történelmünket, létünket. Balról a Baróti-hegység, jobbról a Bodoki-hegység szépségében gyönyörködtünk, figyelve a magyarázatot, elérkezve a festői Tusnádi szoroshoz, mely a Háromszéki- és Alcsíki-medencét köti össze.

A Csíki-havasok déli határa a Bodoki-hegység és a Csomád-hegység, keleten a Tarkó-hegység, a Tatros völgye és a Nemere-hegység, északon a Hagymás-hegység, nyugaton a Csíki-medence, amely főleg kristályos palából és tengeri üledékekből áll.

Hamar Madéfalvára érkeztünk, az 1764-es híres-hírhedt „madéfalvi veszedelem” emlékére állított, kitárt szárnyú turulmadaras emlékszoborhoz. Meghatódva álltunk, hallgatva a történelmi esemény összefoglalóját. *Siculicidium*, vagyis székelyek legyilkolása – a latin szó-

Zöld Péter síremléke a madéfalvi katolikus plébániatemplom udvarán

ban („SICVLICIDIVM”) a betűket római számként olvasva a gyászos évszámot, az 1764-et kapjuk. Az emlékművön pedig ezt olvastuk: „A határország erőszakos szervezésekor Madéfalva határában, 1764 január 7-én hajnalban a császári katonaság által védtelenül lekasabolt Csík és Háromszéki 200 székely vértanú emlékére, kik az ősi szabadságért vértettek el. Emelte az utódok halás kegyelete 1899. – Székely nép! Itt hullott őseidnek vére, / Kiket zsarnok önkény bosszus karja ére, / Midőn alkotmányos szabadságod védték, / Szörnyűképp olták ki sok ártatlan éltét. / De bár elvesztek ők adáz fegyver alatt, / Emlékek nem vész el, örökre fennmarad, / Mert hű kegyeletben megtartod őseid, / Így él majd emlékek időtlen ideig.”

folytatás a 16. oldalon

Ferenczi Mária-Magdolna

Ajándék-kirándulás...

folytatás a 15. oldalról

Boér Zoltán helybeli plébános bemutatta a katolikus templomot, történelmét. A hagyomány szerint az „Ame Deus!” – szeresd Istent! – felszólításból származik a falu neve. Majd Zöld Péter (1727–1795) katolikus papnak, a felkelők vezérének nagyságát méltatta. A Bukovinába menekült székelyek papja lett, szobra a templom előtt hirdeti az igazságot. Az alapított falvak: Istensegíts, Fogadjisten, Hadikfalva, Józseffalva, Andrásfalva.

Aztán tovább indultunk a csíkrákosi műemlék vártemplomhoz, megtekintve Zöld Péter sírhelyét a templomkertben. Az egykori Kisasszony egyházközség Rákos, Göröcsfalva, Vacsárcsi és Madéfalva közös templomát, 1433-ban említik először, de a templom valószínűleg még korábbi, mert déli bejárójának kőkerete román kori. A 13. századi harangtornyát pogány és keresztény zodiákus képek díszítik. Freskói az 1938-as javítás idején kerültek elő.

Úticélunk felé haladva, Csíkszépvízen keresztül, a mesterséges víztároló tavat megcsodálva a Pogány-havas lábánál haladunk át a Gyimesi-hágón, amely összeköti a Csíki-medencét a Tatros folyó völgyével. Ahogy ránk ragyogott a tüzes nyári nap és a tanárnő magyarázatát hallgattuk, a Fügészetön vagy Gyimesi tetőn szívünkben felujjongtunk: szép ország ez a mi országunk, Erdély, ezt

A Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb, 30. számú őrháza

mindenkinek látni kellene! És védeni kell minden viszontagságtól, beavatkozástól, romlástól.

A csodálatos szépségű, szűk völgyben húzódik Gyimesfelsőlok, amelyet a patakok országaként is említenek. Ízlelgessük továbbra is falurészeit: Komját, Sánta-telek, Ugrapataka, Görbepataka, Nyíresalja, Felsőlok. A katonai kaszárnyák előtt elhaladva, nagyapáink, nagybátyáink, apáink arca villan elénk, akik határainkat védték, hittek az igazságban, hogy szabadok leszünk, a magunk ura. A Sáj és a Görbe dombsorokban gyönyörködtünk, a tájban, az elkerített jellegzetes parcellákban, a fenyőkben, havasi virágokban. A gondosan használt kaszálókon,

Miért?

A májusi köri nőszövetési találkozó megszervezése és fogadása mély nyomot hagyott a kis sepsiszentkirályi gyülekezet életében. Türelmetlenül vártuk ezt a csodálatos napot, hisz ilyen eseményben nem volt része ennek a maroknyi közösségnek.

Nem részletezni szeretném, hisz főleg egy újabb beszámoló. Csupán a köri gyűlés egyik mozzanatára szeretnék kitérni: a *Nők Világával* kapcsolatos kérdőívek kitöltésére. A kérdőívek szétosztása alkalmával egy kérdés ütötte meg a fületem: „Hol lehet megrendelni?”

Bevallom, kissé megrökönyödtem, hisz ez a kis füzetecske már rég, évek óta várja számról számra az olvasóit. Nem volt időm, vagy talán nem is akartam megkérdezni, melyik egyházközségből jött a nőtestvérünk, de útba igazítottam, vagyis a lelkészhez, illetve a tiszteletes asszony-

hoz irányítottam. Később eszembe jutott, hogy nemrég a *Közlönyben* Benedek Enikő tiszteletes asszony ugyan-csak a *Nők Világa* olvasására, hívja fel a férfiak figyelmét. Helyesnek tartom, de ebben az esetben, hol vagyunk mi, nők, akikről, akiknek ez a kis füzetecske szól? Szomorúan tenném fel a kérdést, miért nem ismerjük, vagy nem ismertjük jobban saját egyházközségünkben? A hosszú téli estéken lehetne bár egy estét erre szánni!!! Vagy talán többször feltenni asszony-testvéreink körében egy kérdést: „Mit vársz a *Nők Világától*? Írtál – vagy miért nem írsz – valamit közlésre? Szeretnél olvasni valamit tevékenységekről? Akkor írd meg!”

Valóban rengeteg kérdés fogalmazódna meg egy est alkalmával, rengeteg kérdést lehetne megtárgyalni, vagy talán a közlők száma is növekedne.

Nem kritikának szántam, sem sértegetésnek, csupán egy kérdésre szeretnék választ kapni: „Miért nem ismered a *Nők Világát*?!” – szomorú, de talán a következő alkalommal már te magad fogod másnak bemutatni. „Ismerjük meg egymást, ez egy szép dolog!” Meséljünk egymásnak tevékenységünkről, hogy mi, asszonyok mit teszünk az egyházért, egymásért. „Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.” (1Kor 13,1)

Közösségben, szeretetben, egymásért kell élni. Fogalmazzuk meg együtt a fenti kérdésre a választ, és megtaláljuk az olvasnivalónkat, majd töltsük ki, hogy a szeretet himnuszát tovább tolmácsoljuk a kis füzetecskeben. Isten adja, hogy így legyen!

Adorjáni Gyöngyvér

tiszta, friss-zöld legelőkön szorgos emberek dolgoztak, megfeszített erővel. Juci mama szerint épp a vendég lónak gereblyélték össze a meredek hegyoldalon az utolsó szénaszálakat.

Ebben a völgyben ereszkedik alá Lóvész irányából a gyimesi vasútvonal, délen a Bükkös és a Kopac dombjával határolva. A Bagolyvár nevű sziklacsúcs a csodálatos sziklaképződményekből emelkedett az ég fele.

Gyimesfelsőlokok és Középlokot elhagyva Bákó megye táblája néz szembe velünk. Gyimesbükk ma Moldvához tartozik. Ezen eltöprengünk – tudjuk az okát. A történelmi Erdély egyik legkeletibb települése. Tanárnőnk tovább sorolta a településneveket: Buhapataka vagy Agyagospataka, Bartosokpataka, Bálványospataka, Rakottyástelep, Tarhavaspataka, Gyimes, Áldomáspataka, Petkipataka. A Tatros folyó és a vasútvonal itt hagyja el Erdélyt és lép át Moldvába.

Gyimesbükkön, néhány méterre az egykori román-magyar határtól áll a hajdani Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb, 30. számú őrháza, a Rákóczi-vár romjai alatt. Az őrház 1897-ben épült a magyar és a román állam közötti szerződés alapján, 1920 után a CFR, a román vasúttársaság használta, 1940-től 1944-ig ismét a MÁV (Magyar Állami Vasutak), illetve a Magyar Honvédség. Az épület pincéjében és mellette lőréseket alakítottak ki. Az őrház 1944-től újra a román vasúttársasághoz került, majd elhagyatottan állt mindaddig, amíg Deák András tulajdonába nem került, aki a helyi önkormányzatnak adományozta. 2007-ben a Budakeszi Kultúra Alapítvány indított gyűjtést, 2008 pünkösdjére az épületet nemzetközi összefogással felújították, ünnepélyes keretek közt adták át. (A rendezvényt sokan követhették a Duna Televízió jóvoltából.) A Budapestről érkező különvonatot az ipartörténeti értéként szereplő 017-es Nohab húzta Gyimesbükkig.

Miután megnéztük *A Csíkszereda–Gyimesbükk vasútvonal története* című kötet szerzője, Bilibok Ágoston

fia által kommentált vasúttörténeti kiállítást, a Rákóczi-várat „hódítottuk meg”, feljutva mintegy 100 lépcsőn a múltat hirdető romokhoz. E várat Bethlen Gábor építette 1626-ban. A hegygerincen haladva három határkő látható, a Monarchia egykori határkövei. Fényképezkedés következett a vasútállomás sarkánál levő, az Észak-Erdély visszacsatolásakor a honvédek által betonból és kőből készített koronánál.

A múltunkon való elmélkedés után mikrobuszunk hazafelé vette útját. De máris megálltunk a község központjában hatalmaskodó vasútállomást megcsodálva, amelyet Plaff Ferenc építész tervezett. 102 méter hosszával és 13 méter szélességével, eleganciájával a szegedi és a fiumei állomásokkal vetekedik – mondta a tanárnő. Gyimesbükk régi római katolikus temploma 1782-ben épült.

Hidegségben ebédrel vártak, a Csángó-Fatányéros panzióban. Röpke megbeszélést tartott elnöknőnk, felolvasta a kolozsvári nőszövetségi konferenciára szóló meghívót.

Tanárnőnk ajánlására Gyimesfelsőlokon meglátogattuk a „Sziklára épült ház” néven ismert, Szent Erzsébet Katolikus Liceumot. A zágoni születésű Berszán Lajos címzetes kanonok már a „reménytelen korban” is szegény és kilátástalan helyzetbe taszított közösségek gyermekeinek adott hitet, tudást magyar nyelven, emberséget és önbecsülést, szabadságot. A gimnázium mellett kollégium is működik egyazon mutató, praktikus épületben.

Utunk következő állomásán, Csíkszögödön, Nagy Imre (1893–1976) festőművésznek, a székely nép és táj kiemelkedő életművé megörökítőjének galériáját csodáltuk meg. A nagyszerű feltöltődés utolsó mozzanataként a tusnádfürdői Csukás-tónál még elbeszélgettünk, fagyizás közben.

Hazaérve tudtuk, éreztük, ez a kirándulás hosszú időre ellátott minket lelki-szellemi táplálékkal.

Samu – vagy bárki más

Édesapámat gyászolva talpig feketében, rövidre nyírt hajjal lépkedtem a lókodi öregotthon folyosóján, amikor egy idős bennlakó nő az utamat állta és örömmel, csodálkozással tele hangon megkérdezte: – Te vagy az, Samu? – Nem, én Enikő vagyok. – Mindig is az voltál? – érdeklődött tovább. – Mindig is az voltam – válaszoltam. Aztán rövid beszélgetésünket lezárva elgondolkodtam és egy ezoterikus író, Szabó Judit mondatai cikáztak át agyamon, amelyek szerint az embernek hét fő erőközpontja van. Minden erőközpont hét-hét évig gyakorol erős hatást, s ha szerencsések vagyunk, életünk első

ciklusa 7×7 évből, azaz 49 évből áll, amit le kell zárunk. Az 50. évtől új fejlődési kört kezdünk.

Nem lennék őszinte, ha nem írnám le, hogy én most épp ötvenéves vagyok, s ez azt jelentené, hogy életem második szakaszába léptem, lezárva az elsőt, a kifelé forduló szakaszt. Már nem akarok mindenütt ott lenni, mindenütt pörögni, tevékenykedni, fontosnak lenni. Belső békét, csendet, nyugalmat, elfogadást, harmóniát és szeretetet akarok. És életem eme szakaszában már szembe-sültem a veszteséggel, a fájdalommal, amit el kell hogy fogadjak. Teljesen átfórtam a gyermekemhez való

kötődésemet, a szeretteimhez való viszonyomat és olyan tevékenységek elvégzésére iparkodom, amelyekről érzem, hogy tehetségem van hozzá és amelyeket szívből szeretek: meghallgatni másokat, írni, kertészkedni, virágokat ápolni és olyan dolgokat tenni, amelyek követésre méltóak.

Így jelentkeztem a tavaly szeptemberben megtartott UNOSZ-konferencián a lókodi öregotthonba önkéntesnek. Az augusztus 17-e és 20-a közötti időszakban került sor erre a munkára. Elmondhatom, hogy e pár nap alatt nem váltottam meg a világot, nem végeztem eget rengető dolgokat, csak meghallhattam az idős,

folytatás a 18. oldalon

Benedek Enikő

Samu...

folytatás a 17. oldalról

beteg embereket. Huszonkét bennlővel sikerült közvetlen kapcsolatba kerülnöm, akiknek szívéhez, lelkéhez, szájához megtaláltam a kulcsot. Ők beszéltek, én csak hallgattam. Meghallgattam őket: a keserveiket, a múltjukat, a betegségeikkel kapcsolatos panaszait, gyötrődéseiket és néha-néha apró kis örömeiket, amelyekből oly kevés jutott nekik. Sok

sok üzenetet hoztam a lelkészeknek, akik annak idején segítettek bejutni egy-egy ilyen idős embernek az otthonba. Üzenetet hoztam a nőszövetség tagjainak, bárkinek, aki segíteni szeretne rajtuk: legyen az egy jó szó, tanács vagy éppenséggel ima, apró kis figyelmesség, látogatás, önkéntes munka, tán egy-két perc abból a drága időből, amit annyira sajnálunk másoknak áldozni.

Az ott megtapasztaltak után bátran mondom: nem elég az alkalma-

zottak fáradságos munkája, a vezetőség kompetenciája, a modern épület, a ragyogó tisztaság, a bőséges eledel; szükség lenne önkéntes munkásokra is, akik tiszta szívvel és lélekkel közelíteni szeretnének az idős, beteg emberekhez. Így hát hallgassunk a szívünk szavára és ne törődjünk azzal, hogy Samukká, esetleg másokká válhatunk az ő szemükben, mert ennél többet ér a saját belső valónk, annak gazdagsága, ami a legnagyobb és a legszebb: a szeretet.

Elnöki beszámoló

az UNOSZ 2009. augusztus 29-i közgyűlésére

Tisztelt Közgyűlés, tisztelt Meghívottak!

A prédikátor könyve szerint „mindennek rendelt ideje van és ideje van az ég alatt minden akarotnak”. Íme most jött el az idő, hogy ismét számot adjunk Isten és miamunk előtt, hogyan gazdálkodtunk a ránk bízott szellemi és anyagi talentumokkal. A helyi és körüi nőszövetségi közgyűlések után most az UNOSZ 18. évi közgyűlésére került sor. Erre a számadásra készített elnöki beszámoló két részből áll. Az egyik részletesen, tárgyilagosan ismerteti az elmúlt év munkáját tevékenységi területekre lebontva. Ez olvasható a közgyűlés-füzetben, amelyet minden résztvevő megkapott a bejelentkezéskor. A második részt most terjesztem elő. Ez tartalmazza a helyzet-elemzést, az értékelést, a kiemeléseket, az elmozdulások irányát, a következtetéseket, a feladatokat a jövőre.

Munkánk értékelésénél, az elvárások és az eredmények tekintetében figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy a nőszövetség munkáját minden szinten kizárólagosan önkéntesek végzik, akiknek először is megvan a mindenkori családi, munkahelyi, egyházi és társadalmi kötelezettségei. Mindennek ellenére bátran állíthatjuk, hogy a nőszövetségeknek jelentős szerepe van egyházunk életében. Ennek igazolására szeretném a közgyűlés tudomására hozni, hogy az Egyházi Főtanács az UNOSZ jelentés megvitatása kapcsán javaslatokat, elvárásokat fogalmazott és szavazott meg. Konkrétan: az egyház igényli, hogy a nőszövetségek évi jelentései minden szinten kerüljenek be az egyházi – helyi és körüi – közgyűlések, az esperesi vizsgálószerű dokumentumai közé, képezzék a lelkesi jelentések kötelező mellékletét, körüi szinten összesítsék a jelentéseket. A főtanácsi bizottság javasolta, hogy az UNOSZ készítsen évente kimutatót, összesítést a Lókodi Öregotthonnak nyújtott segítségről. Ezt már évek óta szorgalmaztam, minden évben kiadjuk az úrlapokat, de sajnos nagyon kevesen küldik be kitöltve, ezért nem készülhetett eddig való összesítés. Az öregotthon évi jelentéséből csupán a látogató nőszövetségek száma derül ki, az érték nem.

Örömmel tapasztaljuk, hogy évről évre nő a körüi nőszövetségek szerepe. Az évi közgyűlések-találkozók rangos, jól szervezett, lelki feltöltődést nyújtó rendezvények az országos közgyűlés-konferencia mintájára. A lelkes készülődés, a körüi vándorabroszok megjelenése a találkozás igényét bizonyítják, az összetartozás kifejezői. Ugyanakkor erre az alkalomra a jelentések jó része is elkészül. Őszintén sajnálom, hogy az idén családi okokból csupán egy körüi találkozón tudtam részt venni. A jövőben jobban oda kell figyelni a körüi közgyűlések időpontjának egyeztetésére, hogy ne legyenek torlódások, és idejében tudjuk az UNOSZ-képviselő jelenlétét biztosítani.

Bár nőszövetségi aktív tagjaink jórészt idősek, nem zárkozunk el a tanulás, az új gondolatok, munkamódszerek elől. Jó példa erre a vezetőképzés igénye a körüiben és a stratégiaépítés beindítása az UNOSZ választmányában. Sajnos a tagok sokoldalú elfoglaltsága miatt nem tudunk képzésekre, közös műhelymunkára egy-egy alkalommal több napot fordítani. Mégis jó eredménynek tartom, hogy az egyetemes egyház hosszútávú stratégiájának a kidolgozásával párhuzamosan az UNOSZ is elkészíti a saját stratégiáját. A közös gondolkodás számunkra világosabbá teszi céljainkat és azok elérésére konkrét utakat keresünk.

Az utóbbi években nehézséget jelentett az UNOSZ évi közgyűlésének a megrendezése. Nem jelentkeztek önként vállaló nőszövetségek. Ennek oka a nagyszámú, 250–300 személyt fogadó, ellátó infrastruktúra, a megfelelő számú aktív tagok és az anyagiak hiánya. A helyzet megkönnyítése érdekében az UNOSZ választmánya a következő határozatokat hozta: a rendezvény legyen egynapos reggel 10 órai kezdéssel, hogy kevesebb szálláshelyre legyen szükség, a résztvevők járuljanak hozzá a közgyűlés költségeihez, ebben az évben fejenként 10 lej-jel, és a közgyűlés megszervezése rendre kerüljön sorra minden körben.

Előrelépés történt a Nők Világa kiadványunk terén. Az idén jelent meg először a nyári vakációs szám.

A jó terjesztésnek köszönhetően megnőtt az előfizetők száma. Jelenleg a megjelenő 1000 példányból 800-ra van előfizető, illetve előjegyzés. Így szabad árusításra kevés marad, ezen a téren nem ismerjük az igényeket, nehézkes, időigényes az alkalmi eljuttatás, és akadozik a pénzek befizetése. Ezért kérjük azokat, akik szeretnék rendszeresen olvasni a Nők Világát, fizessenek elő idejében és így postán rövid idő alatt a kért címre megérkezik a lap. Sokszor ismételt kérésünk, hogy írjanak és küldjenek be cikkeket minél többen, hogy színesebb és tartalmasabb legyen a *Nők Világa*. A friss esemény- és élménybeszámolókat tárt karokkal várjuk az *Unitárius Közlöny* Nők Világa oldalára. Lapzárta ezentúl a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Nagy feladat előtt állunk a 2010. esztendőben. Ezelőtt 100 évvel alakult meg az Unitárius Nőszövetség. Ennek az évfordulónak a méltó megünnepeklésére idejében jól fel kell készülnünk. Legyen mindannyiunk közös szívégye múltunk felidézése, értékeink tudatosítása. Ahhoz, hogy a jubileum költségeire pályázni tudjunk, legelőször is meg kell terveznünk a programot. Ehhez hozzászólásokat, javaslatokat várunk szóban és írásban.

Egyházunk életében nagy változást hozott a 2008. decemberi egyházi zsinat. Egyházunknak új püspöke van, és mivel alapszabályzatunk értelmében a mindenkori püspök felesége hivatalból a nőszövetség elnöke, úgy hozta a sors, hogy ez a tisztség betöltetlen maradt. Most itt e helyről szeretném megköszönni Szabó Magdolna főtisztelendő asszonynak, hogy a 12 éven át betöltött tisztsége alatt szívvel-lélekkel a nőszövetség ügye mellé állt, részt vett a tevékenységében, mindenütt ott volt,

véleménynyilvánításával, szélesebb rálátásával, biztató szavaival a közösséget összetartotta. A nőszövetségben nincs korhatár, nincs nyugdíjbavonulás, ezért kérem, továbbra is maradjon közöttünk, tapasztalatával segítsen munkánkban, bátoritson, biztasson.

Tudatában vagyunk annak, hogy lehetőségeink korlátozottak, határaink keretet szabnak a munkánkban. Aránylag kevesen tudnak rendszeresen részt venni a nőszövetségi munkában. A fiatalabbak minden idejét leköti a család és a munkahely. Az idősebbek között sokan ökömaguk szorulnak segítségre. Vannak, akik más területen hasznosítják képességeiket. Azok közül, akik nem régen mentek nyugdíjba, a múlt rendszerben sokan nem részesültek vallásos nevelésben, nem tartottak kapcsolatot az egyházzal és így idegen számukra ez a közösség. Különösen városban, ha nem járnak templomba, az unitáriusok nem is ismerik egymást. Mégis mindenütt kialakult egy női csoport, akik közösséget alkotnak, akik hivatásuknak tartják, hogy képességeiket az unitárius nőszövetség keretében hasznosítsák. Hiszem, hogy van létjogosultságuk, hiszem, hogy egyházunknak szüksége van nem csak az asszonyok munkájára, hanem közösségmegtartó erejére, vallásos lelkiéletére, szociális érzékenységére, lelkesedésére, ötletességére. Hiszem, hogy minden, amit jó szívvel egymásért teszünk, egy-egy kis lépés Isten országának építésében.

Ehhez adjon a gondviselő Isten a jövőben is erőt, hitet, kitartást minden nőszövetségi tagnak, hogy folytathassa munkáját Isten és egyházunk szolgálatában!

Asztalos Klára

ifjúsági oldal

Az erdélyi unitárius ifjúság és más felekezeti, szabadelvéen vallásos fiatalok szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2009. augusztus 20-a és 23-a között a Nyikó menti Bencédben rendezte meg a XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciát. A rendezvényen az ODFIE fiókegyletei képviseletében mintegy kétszáz fiatal vett részt. A konferencia a következő programrészekből állt: istentiszteletek, áhítatok, témaközpontú előadások és kiscsoportos beszélgetések, valamint szórakoztató programrészek. A konferencia zárómozzanataként kopjafát avattunk.

Környezet – kívül-belül

Konferenciánk témája idén a *külső és belső környezetünk védelme* volt. A folyó egyleti idényre kijelölt téma az elmúlt hónapokban mindenik rendezvényünkön előtérbe került. Az ifjúsági konferencia a téma feldolgozásának összegzését is jelentette.

Az előadások és a kiscsoportos beszélgetések által a témát három részre osztottuk: testi és lelki egészség, környezetvédelem és globalizáció. A testi és lelki egészség szoros

összefüggésben vannak egymással. Ép testben ép lélek – hangzott el az örökérvényű megállapítás, amelyet Czire Alpár tornatanár, fotográfus és Ferenczi Enikő lelkész, mentálhigiénés szakember hasznos tanácsokkal egészített ki. A mértéktartás, a rendszeresség és a lelki egyensúly egészséget biztosít. Az előadás által az egészség fogalma is átértékelődött a hallgatókban. A kiscsoportos beszélgetések három helyszínen zajlottak,

ahol kiemelten az egészséges étkezésről, napjaink lelki betegségeiről volt szó Pál Tünde pozitív pszichoterápiás tanácsadó, valamint Lakatos Csilla unitárius lelkész, pszichológus előadásában. A beszélgetések során elhangzott: a ma „divatos” betegségek (depresszió, táplálkozási zavarok, fóbák) mind-mind lelki eredetűek.

folytatás a 20. oldalon
(ODFIE-elnökség)

Környezet – kívül-belül

folytatás a 19. oldalról

Kovács Zoltán Csongor, a Zöld Erdély Egyesület elnöke a környezet-tudatos szemléletről és életmódról beszélt. Előadásában szólt azokról a közkeletű vegyszerekről, amelyeknek túlzott használata mértéktelenül szennyezi környezetünket, s amelyek szervezetünkbe beépülve újabb és eddig ismeretlen allergiás tüneteket okoznak. Beszélt a génmódosított növények előállításáról, amelyeknek fogyasztása ma még beláthatatlan következményekkel járhat. A Föld népessége által termelt szemétmennyiséget az emberiség nem tudja megfelelőképpen feldolgozni, újrahasznosítani. Fogyasztói életmódunk évről évre növeli az egy háztartásban felgyülemelő szemétmennyiségét. Elhangzott, hogy egyénekenként mindenkinek felelőssége van a kör-

nyezet védelmében. Minél kevesebb csomagolóanyagot kellene használni, forgalmazni, és a külföldről behozott áru helyett a helyi termékeket ajánlatos előnyben részesíteni.

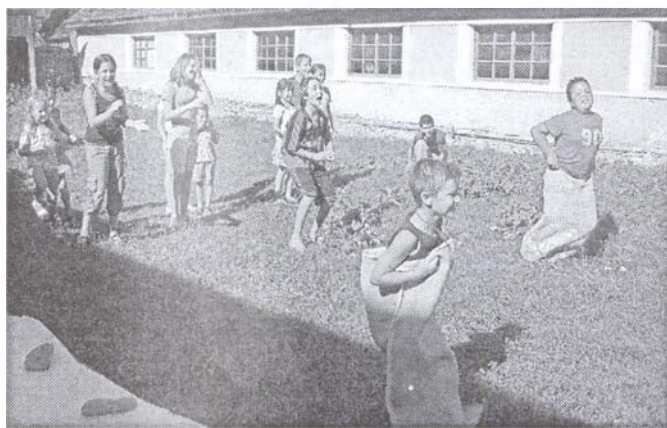
Kolumbán Gábor közgazdász, egyetemi tanár, volt EUE-főgondnok a globalizáció és a gazdasági válság kettős jelenségéről beszélt. Módszeresen levezette, milyen folyamatok eredményeként jelentkezett a jelenlegi válság. A pénz fizetőeszközből áruvá vált, a bankok virtuális pénzügyletek lebonyolításával üzleteltek. A kialakult helyzet azonban az erkölcsi magatartás megromlásával is összefüggésbe hozható. Tömegek fogadtak el olyan hiteleket, amelyeknek fedezésére – mint utólag kiderült – semmilyen valós lehetőségük nincs. A pénzvilág irányítói pedig – bár előre látták, hogy előbb-utóbb válság üti fel a fejét – nem hoztak megfelelő intézkedéseket.

A kiscsoportos beszélgetéseken székelyföldi életünkről, illetve arról beszélgettünk, milyen viszonyban vagyunk a környezetünkkel. Székelyföld vonatkozásában elhangzott, hogy amennyiben nem következik be szemléletváltás e térség lakóiban, akkor sok jóra nem számíthatunk. A hagyományos mezőgazdaság helyét a tájgazdálkodás kell hogy átvegye: egyensúlyban élni a természeti környezettel, s nemcsak a hasznosság elvét követni, hanem cselekvően azonosulni mindazzal, ami körülvesz bennünket. Nem kihasználni kell, hanem együttélni a természettel. A nyugati jólét mintáinak begyűrűzése, a fogyasztói szokások átvétele sokáig nem biztosít fenntartható állapotot. A pénz egyre kevesebb lesz – rossz hír: a gazdasági válság még eltart egy ideig! –, s meg kell találni a módját annak, hogy ennek hiányában is teljes értékű legyen az életünk.

Egyházi gyermektáborok 2009-ben

Megvallom, sokat, nagyon sokat köszönhetek unitárius egyháznak mindazért a sok tudásért, amit közvetve vagy közvetlenül átadott nekem. Ám van egy dolog, amit nem tudnék megköszönni akkor sem, ha mostantól fogva életem végéig folyamatosan hálálkodnék, ugyanis ez a dolog annyira meghatározta világszemléletemet, hogy nélküle nem lennék az, aki épp vagyok.

Elnézést kérek, kedves Olvasó, a fenti, illetve a következő néhány személyesebb jellegű sorért, ám az az igazság, hogy nem tudok másképp, csak így, a lehető legszemélyesebb módon szólni ezekről az eseményekről. Az idén arra döbbsentem rá, hogy tíz éve foglalkozom ezzel a „kérdéssel”, és tíz éve elmaradhatatlan élménye a nyaralásnak a gyermektáborokban való részvétel. És a tíz év alatt igazi részesként végignézhettem és formálhattam azt a folyamatot, amely során a táborok elérték mai arculatukat. Az évtizeddel ezelőtti gyerekek ma már húsz vagy még idősebb fiatalok, akik közül páran, annak rendje és módja szerint bekapcsolódtak a szervezési munkába, és táborozókból táborvezetők, egyletesek, hitüket komolyabban megélt unitáriusok lettek (merem hinni, egy kicsit a táboroknak köszönhetően is). S ebből az évtizedes távlatból rádöbbsentem, hogy ezek a hetes alkalmak nem az őket alkotó, különálló részeknek köszönhetik sikerüket. Nem a gyerekeknek vagy a felkészült táborvezetőknek, nem a programnak vagy a helyszínnek. Ezek mind alkotóelemek, ám – mint egy jó leves esetében – a részek összeérése, a darabokból összeálló új ízek és aromák teszik igazán értékessé ezeket az alkalmakat. Erről csak és kizárólag egy metaforikus nyelv tud hitelesen számot

adni. S ebből kiindulva a tábor valóban csoda, találkozás, egymásra hangolódás, családalapítás, világteremtés. Higgye el, kedves Olvasó, ezek nem túlzások! Ez a valóság! Ám ezt a valóságot nem adhatja vissza más, csakis a személyes jelenlét, a játékba való bekapcsolódás. Idén a körülmények előtt meghajolva tettem fel magamnak, hogy utoljára veszek részt ennyire aktívan a táborok szervezésében. Így egyben egy időszakot zárok le az életemben, ám kívánom, hogy a táborok maguk tovább fejlődjenek, és még hosszú éveken keresztül nyújtsanak olyan élményt gyerekeknek és táborvezetőknek egyaránt, amilyent nekem nyújtottak az elmúlt évtized során!

E személyes rész után pedig hadd írjak néhány mondatot az idei táborokról is! Július 6-a és 26-a között Székelykeresztúron, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium bentlakásában, Homoródalmáson, Várfalván és két al-

kalommal Lókodon szerveztünk táborokat. A táboros hetek alatt mindösszesen 210 gyermek számára nyújtottunk szép élményt. Idei táborunk programterve különböző világvallások és kultúrák bemutatása köré épült azzal a céllal, hogy megmutassuk: Isten minden egyes vallásban kinyilatkoztatja magát, és a világon élő emberi közösségek más- és másképp közelednek ugyanahhoz a Mindenhatóhoz. Az első nap megérkezésével járó találkozás, ismerkedés, szorongás után a második nap már kellemesebb és otthonosabb hangulatban kezdődött. Ez a nap az ősvallásé és az észak-amerikai indiánoké volt. A gyerekek találkozhattak egy sámánnal, szent sátorot építettünk, totemoszlopot állítottunk, táncoltunk és énekeltek, és még indián neveket is adtunk egymásnak, s arcfestéssel tettük teljessé a napot. A szerdai nap a szintoizmusé és a japán kultúráé volt. A gyerekek teaszertartást nézhettek meg, sőt a székelykeresztúri tábor lakói eredeti aikido bemutatón vehettek részt. E nap célja volt, hogy a japánok felfogásából kiindulva megmutassa a gyerekek számára a család és a becsület fontosságát. Másnap az arab kultúrába vitt minket, s megismerkedhettünk az iszlámmal is. Imaszövegeket festettünk, Mekka felé fordultunk, s megértettük, hogy Isten mindenható. Az Ő parancsát követni az ember számára kötelező érvényű. Ezután tábori életünk a judaizmus és Izrael felé vezetett minket. Készítettünk menorát, vagyis hétágú gyertyatartót, hatágú csillagot, táncoltunk, majd végigélhettük Izrael történetének egyik legfontosabb momentumát, az Egyiptomból való kivonulás eseményeit. E napon a judaizmus által betekintést nyerhettünk abba, hogy Isten a maga törvényei által is megmutathatja magát. Ezeket tisztelni és betartani igen fontos az ember számára. Meg kell vallanom, kellemesen lepett meg, hogy a gyerekek nagyon jól ismerik a tízparancsolatot. Szinte mindegyikük kívülről fújta ezeket a „szabályokat” – ami persze a vallás tanárok, lelkészek munkáját dicséri. Végül utolsó teljes napunk India világába és a buddhizmusba vezetett el minket. Meditáltunk, és próbáltuk megragadni a kiüresedést – már amennyire ki lehet üresedni egy táborban –, aztán pedig a hetet idéztük fel, és hazai, unitárius vizek felé kezdtünk evezni. Arról beszéltünk, hogy a hét alatt a világ igen érdekes részeibe jutottunk el, különböző felfogásokkal találkozhattunk. Az emberi elme különböző megnyilvánulásait ismerhettük meg. Ám tudnunk kell, hogy minden egyes megnyilvánulás az örök Isten egy-egy arca, nem a teljes valóság. Minden kultúra és vallás hordoz valamit Istenből, ám teljességgel egyik sem ragadhatja meg. Éppen ezért tisztelni kell minden életigenlő vallást és kultúrát, még ha nagyon el is üt a miénktől, s meg kell próbálni tanulni belőle, mert Isten ott is jelen van, csak meg kell keresni Őt.

Ugyanígy Isten a táborban is jelen van. Talán jóval közvetlenebbül és megérezhetőbben, mint a valóságban. Ott van a játékban, a szórakozásban, az imában, a közös étkezésekben, a csintalankodásban, az éjjeli beszélgetésekben, mindenben. Vele a táborlakók egy szebb világot építenek, ami előképe lehetne minden emberi közösségnek, csak éppen törekedni kellene afelé.

Rácz Norbert

Nyelv és környezet

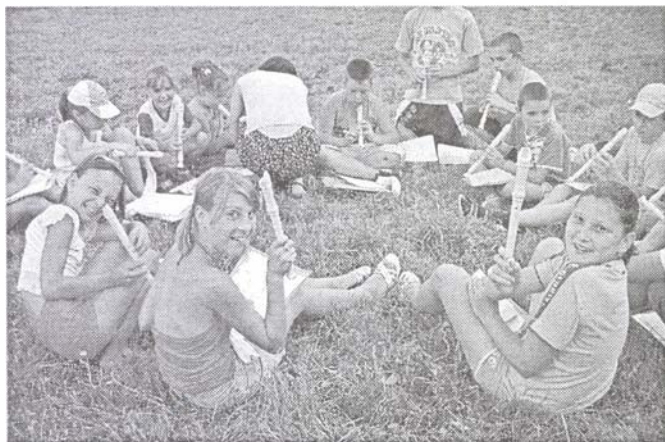
2009. július 25-e és 29-e között tartottuk Bencédben az Angol–Környezetvédelem Táborát, amelyet immáron IV. alkalommal szerveztünk meg Maggie Kathryn Moran, Richard Schoenboehn, Csiszér Zita, Miklós Izabella, Fejér Mihály, Mircse Zsuzsa, Páll Krisztina és Mózes Emőke segítségével.

Összesen 49 gyerek vett részt a táborban.

Támogatóink voltak: a Hargita Megye Tanácsa, a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal és a Bencédi Unitárius Egyházközség. A tábor díja jelképes összeg volt. Szombaton, mikor mindenki megérkezett, egy rendszabályzatot fogalmaztunk meg, amelyet minden gyerek köteles volt betartson a tábor végéig. A tábornytőn Zonda Erika igazgató asszony a Hargita Megyei Tanács képviselőjében tartott beszédet, majd Páll Krisztina az Ittre Bencéd Alapítvány elnöke, aki bemutatta a segítő pedagógusokat. Délelőtt az angolra fordítottuk a hangsúlyt, majd ebéd után filmet néztünk, bogoztunk, énekeket tanultunk, furulyáztunk, origamiztunk és nem utolsósorban játszottunk. A számháború az idén is nagy sikert aratott. Mind e mellett szemetet gyűjtöttünk a falu területén; növényeket és rovarokat gyűjtöttünk, amelyeknek meghatároztuk a nevét magyarul és latinul. Vasárnap istentiszteleten vettünk részt, melyen megköszöntük a Jó-Istennek, hogy mindannyian együtt lehettünk és jól szórakozhattunk ez idő alatt. Hétfő este a táborút mellett énekeltek a már ismert dalokat. Mindannyiunknak jól esett az a kis darab szalonna és kenyér, na meg a jókedv. Kedden délután ptyókatokány főzőversenyt szerveztünk, amelyet a gyerekek maguk készítettek el üstökben csoportokra osztva. Majd Maggie és Richard döntötték el, hogy melyik volt a legfinomabb. Szerdán délelőtt átismételtük a tábor ideje alatt tanultakat, délután a záróünnepségen bemutattuk a szülőknél és a meghívottaknak, Reméljük, hogy minden gyerek jól érezte magát a táborban, és nem bánta meg, hogy ebben az esztendőben is részt vett.

Ezúton meg szeretném köszönni a táborban besegítő pedagógusok önzetlen munkáját, továbbá szülőknél a bizalmat és valamennyi bencédi önkéntes segítő felnőtteknek, akik munkájukat megszakítva segítettek, ahányszor csak kértük.

Páll Krisztina

Biblia és kézművesség

Augusztus 3-a és 9-e között hetedik alkalommal került sor a csekefalvi kézműves- és Biblia-táborra, amelyet a Csekefalvi Unitárius Egyházközség szervezett a helyi és rugonfalvi unitárius gyermekeknek, de a falu más vallású gyermekeit is örömmel befogadták. A rendezvény évek óta az egyházközség egyik legsikeresebb programja, amely megmozgatja a szervezésben segédkező gyermekeket, fiatalokat és természetesen a felnőtteket is. A közösségfejlesztő és öntudaterősítő tábor vasárnapi zárórendezvényen – istentisztelet keretében – a gyermekek munkáiból kiállítás nyílt, a résztvevők pedig beszámoltak éléményeiről. A táborozást az önkéntesek és a gyülekezet hozzájárulása mellett a *Comunitas Alapítvány*, valamint a *Budapesti Unitárius Egyházközség* támogatása tette lehetővé. (M. Sz. N.)

Az első

Gondolkozom, hogy a több tucat képből melyiket válasszam e beszámoló mellé, hogy az Olvasó számára is kiderüljön: táboroztunk. No nem sátorban, nem is erdőszélén, hanem otthon, a faluban. Templomban, kultúrotthonban, udvaron. Válasszam azt, amely angol nyelvórán készült? Hiszen az angol nyelvtanulás töltötte ki a délelőttiünket. Színek, számok, családtagok lopták be lassacskán avagy éppen azonnal angol szótárunkba magukat. Megértettük, miért van ötven csillag és tizenhárom sáv az amerikai nemzet zászlaján, néztünk Wyoming államról lélegzetelállító képeket, és újra meg újra eljátszottuk a „Simon says”-t hogy megértsük angolul is: fenn, lenn, mögötte, előtte. Mindezt Maggie segítségével, aki nap mint nap átjött Homoródújfaluról, hogy tudásunkban gyarapítson minket.

Vagy legyen azokból, amelyek a két délutánt kitöltő bútorfestésről készültek?... Hiszen ez ment a legjobban. Ki kisebb, ki nagyobb fadarabon, egyenesen a vonal mentén, vagy girbe-görbén, pirossal, zölddel, fehérrel rajzoltuk, színeztük a szebbnél szebb népi motívumokat. Új volt számunkra mindez, kezdetben azt is hittük, hogy valódi bútort fogunk festeni. Először papíron próbálkoztunk, mintákat színezve, majd ecsettel merészkedtünk a lecsiszolt, barnára alapozott fadarabokra.

Voltunk az erdő alatt is, bele-beleejtettük a szalonnánkat a parázsba, de végül jóízűen majszoltuk. Előkerült a kártya, a tollasütő és labda, a királytól kértünk katonát, és azon csodálkoztunk, hogy nem sikerül a Norvégiából itthon nyaraló Henriket kidobni a labdával, hiszen 13 életet „fogott ki” magának.

Imola pap néni Siménfalváról jött közénk, hogy az agyagozás alapfogásait megmutassa nekünk. Csicalassúsággal készült az első csiga, aztán jöhetett a mintázott tál, majd a doboz, de Tamás például sellőt, malackát is készített. Az alapos munka jutalma pánkó volt, melyet Bözsi néni és Éva néni süttött nekünk. Csupán 90-et tudtunk bekebelezni.

Pénteken alig hittük, hogy ennyi volt. Velünk jött ez alkalommal Brandon is, aki, bár ígérte, nem tudott egész héten velünk lenni. Ismételtünk, énekeltünk, bástyáztunk, kiértékelünk, ujjongtunk, tapsoltunk, imádkoztunk azért, mert jó volt, szép volt együtt lenni.

Végül nem döntöttem egyik kép mellett sem: elküldtem egy kazallal a szerkesztőnek. Legyen egy pillanat – bármelyik – illusztráció ehhez a szövegecskéhez, hiszen minden pillanatot a maga teljességében éltünk meg, ezért hiteles, szép, maradandó.

Nagy Adél

Színjátszó találkozó, találkozó színek

Verőfényes kedd van. Az ürmösi papilak udvarán mindenre elszánt fiatalok ülnek az almafák árnyékában, és – noha nem tudják, hogy mibe vágnak bele – lelkesedéssel kezdenek el beszélgetni.

Hát igen, segíteni akarok nektek. Részt akarok venni a szervezésben, és talán pusztán önzésből a szervezők listáján akarok lenni. Mert az ember szereti hasznosnak érezni magát. Felébred bennem a segítség láza, és mindenben szeretnék részt venni.

Két nap alatt felépülnek a zuhanózkodók, mosdóvályúk, kitisztulnak

A szombati napon a csapatok megmutathatják, miért is jöttek ide, mivel készültek esetenként hónapokig, máshol hetekig. A nap végére a vidám játékoság helyét komolyság, drámaiság, mély üzenet veszi át, az érzésekbe hatolnak be a csapatok, és mindenki felébresztenek valamit. A délelőtti nevetgélésekkel szemben most némaság, csend és felfokozott figyelem vibrál a levegőben.

Művészek, művészet, színház – színvonal. Gondolatban így jellemzem az előadásokat. Le a kalappal a színjátszók előtt! Egyre jobban sajnálom,

nak hihetetlen, hogy már csak egy nap van hátra. Éjféllel elkezdődött az utolsó teljes nap.

Vasárnap reggeli után a templomban ülök. Fáradt vagyok, de letagadom. Erős akarok lenni, és erős leszek. Farizeus vagyok... Hálát adok Istennek, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek. Megtisztulatlanul állok fel. Vámszedő vagyok. Isten bocsánatáért könyörgöm... Felszabadultam lépek ki a templomból.

A vargyasiak második előadása után ebéd, és olyan hihetetlen, hogy azután máris kezdődik a gálaműsor. Tényleg lejárt minden? Jöhet a díjkiosztás? Hát jön! A műsorvezetők fokozzák az izgalmat, a paródiák felcsigázzák a közönség figyelmét, emléklapok, oklevelek jutnak el az önfeledten örülő fiatalokhoz, és... a nagy váza rátalál Marosvásárhelyre. Igen, a Panoptikum nyert. Megérdemelt díj, megérdemelt taps, és nincs más hátra, mint a búcsúzás. Záróbeszéd. Hihetetlen. Ennyi volt, lejárt.

Az esti bálban táncolok. Utolsó pillanatok az OLT-ALOMban. Magamba szívom a zenét, megtelek OLT-ALOMhangulattal, és táncolok. Bálban vagyok, bálban érzem magam.

És reggelre vége... Elmúlt... A kultúr udvara üresen áll, a csomagok a küszöbön állnak, és a színjátszós fiatalok ellepik az ürmösi állomást. Takarítás, nyomeltakarítás és az emlékek csendes összeszedése.

Magamba gyűjtöm az énekléses gitáresteket, a kedves pillantásokat, a fáradt, mégis annyira lelkes mosolyokat, a színdarabok üzeneteit, a cukrászdai fagyigombócok ízeit. És lassan én is összepakolok. Vár rám az otthoni lakás üres csendje.

Verőfényes kedd van. Az ürmösi papilak udvarán lelkes, fáradt fiatal szervezők ébrednek. Hazaindulás...

Nagy-Kóródi Enikő

az udvarok, a vásznak megfestődnek, és péntekre minden készen áll a sok-sok fiatal fogadására.

Ülök a kiadványos asztalnál, és reménykedem, hogy legalább egy ember lesz, aki észreveszi, mennyire örülnék egy vásárlónak, és megadja nekem ezt az örömet. És teljesül a kívánságom. A nap végére fogyogatnak a pólók, és egyre mélyebb szeretettel, izgalommal, kíváncsisággal és örömmel nézem a fiatalokat. Úgy érzem, szép hétvégénk lesz.

hogy mindenik előadáson nem lehettem bent.

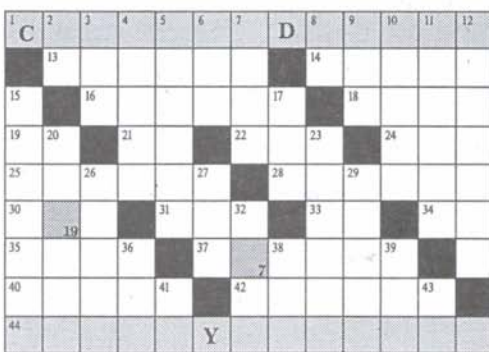
Két fergeteges koncert, slágerek fiatalok előadásában. Graphic és Zerroz: nagy slágerek zengenek, a kitűzős fiatalok fejrázva, tombolva, szökösve, táncolva hallgatják kedvenc dalaikat vagy az ismeretlenebb műveket. A repkedő gitárpengetők, a sokszoros visszatapsolás megcáfolatlanul bizonyítja a kimondhatatlanul jó hangulatot. Mindannyiuk-

Híres unitáriusok – 9

(rejtvény-sorozat)

Vízszintes: 1. Angol evolucionista tudós volt (1809–1882). 13. Van ilyen tanár is. 14. Könyvet megjelentető. 16. Olaszországi város. 18. Pecunia non ..., a pénznek nincs szaga, latin szállóige. 19. Európa Kupa, röviden. 21. Kémiában jelentése: kettős. 22. Angol helyeslés. 24. Régi rádiómárka volt. 25. Hascikarás. 28. Magasabb osztályokba jár. 30. Ama párja. 31. Vonatkozó névmás. 33. Hélium vegyjele. 34. Tűz szélei! 35. Hibát ejt. 37. Nióbé és Zeusz gyermeke a görög mitológiában. 40. Kölcsönöz. 42. Tengeri hal ikrájából készült étel. 44. Orvostudós, egyetemi tanár, kollégiumi felügyelő gondnok volt Kolozsváron (1881–1952).

Függőleges: 2. Téli csapadék. 3. Menyasszony. 4. Találka. 5. Becézett László. 6. Japán fővárosa volt. 7. Japán elektronikai márka. 8. Félalak! 9. Folyó, spanyolul. 10. Nagy-Britannia része. 11. Erre a helyre bogoz. 12. Néha a kocsmából is kihallatszik. 15. Csavargó. 17. Ausztria, Spanyolország és Franciaország autójel. 20. Megfontolt. 23. Egyik helyre sem. 26. Lorán ..., magyar színész. 27. Az a másik. 29. Addig siránkozik, amíg meg nem engednek neki valamit. 32. Füzet. 36. Közterület. 38. Gallium és jód vegyjele. 39. Romlott a tojás. 41. Forgóréz! 43. Tetejére.

Változó világ

Két öreg falusi néni beszélget:
– Hogy megváltozott a világ, te Máriszó!

– Nocsak! Mibe, te Julis?
– Hát abba, hogy régebbi hogy ölelgettek a legények!
– Ölelgetnek azok most is!
– ...! (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A vicc poénja. 6. Csiki..., ide-oda nyíló malom a játékban. 11. Magyar zenész (Ferené). 12. ... Taylor, filmszínész. 14. Túlzottan szemérmes. 15. Pipázik, népiesen. 16. Programozási nyelv. 17. Angol sörfajta. 18. Becsukódik. 20. Mutató névmás. 21. Emelés közben hangot ad ki. 22. Errefele! 23. Figyelmeztető. 26. Numero, röviden. 27. Becézett Tamás. 29. Korjelző rövidítés. 30. Ruhakészítő iparos. 32. Szigligeti személyneve. 33. Irányzat. 35. Mézet előállító rovar. 36. Metsző. 38. Veterán román focista. 39. A torreador ellenfele. 40. Rég élt férfiölő.

Függőleges: 1. Alkotóelem. 2. Folyamat vége. 3. Pázsitfű-féle. 4. Puskát használ. 5. Szül az állat. 7. Kén és foszfor vegyjele. 8. Magyar színész (Tivadár). 9. Valamely állammal egyénileg megkötött szerződés. 10. Egyfajta rosszullét. 13. Zoltán, becézve. 16. Lenti helyre. 19. ... muri, Mórincz Zsigmond regénye. 21. Végtelen nózi! 24. Francia felség. 25. Kábítószerfajta. 28. ...sztár, nagy művész. 31. Amely ideig. 34. Tagadás. 37. Opus, röviden. 39. Besztercei autójel.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 9) a januári számunkban közzétett úrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhez! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (Változó világ) megfejtését október 20-ig várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Júliusi rejtvényünk megfejtése: *Nem számít!*: „Ne törődj vele, én sem vagyok Pirike”. Könyvjutalmat nyert Ambrus Zoltán kolozsvári olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: Ruzsa István
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:

400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariusokozlony@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem örzünk meg,
és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket
kéresemre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: Adorjáni Gyöngyvér ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), Antal Ildikó Unitarcoop programfelelős (Marosvásárhely), Benedek Enikő út- és hidépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), Demeter Erika lelkész (Erdőszentgyörgy-Bözödújfal), Ferenczi Mária-Magdolna agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), Kelemen Vera néprajzos, Unitarcoop-csoportvezető (Marosvásárhely), Köble István ny. tanító (Sinfalva), Lőrinczi Lajos esperes-lelkész (Csehétfalva), Makkai-Ilkei Ildikó lelkész (Bencéd), Máthé Sándor lelkész (Brassó), Nagy Adél lelkész (Recsenyéd), Nagy-Kóródi Enikő diák (Segesvár), Pálfi Ildikó énekesz, tiszteletes asszony (Sinfalva), Páll Krisztina tanár (Székelyudvarhely), Péterffy Miklós ny. tanár (Székelykeresztúr), Rácz Norbert lelkész (Kolozsvár-Belváros), Szabó László lelkész (Szind-Kolozsvár), Szén Sándor lelkész (Siménfalva), Újvárosi Katalin lelkész (Székelymuzsna).